SARDARABAD

BUENOS AIRES
AÑO XIV
Nº 527
Miércoles
10 de
Mayo
de
1989

FIEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET

El agradecimiento del pueblo armenio

Hrant Voskanian, Presidente del Presidium del Soviet Supremo de Armenia, manifestó que el pueblo armenio agradece de todo corazón a los gobiernos de los países y a las personas que les tendieron la mano de ayuda en los días trágicos del terremoto. Voskanian hizo estas manifestaciones en la recepción que en honor del Catolicós Vazken I° y del Catolicós Karekin II° tuvo lugar el 27 de abril. Nuestro dolor, agregó Voskanian, fue percibido por todo el mundo con inmensa comprensión y amor. Más de 100 estados y siete organizaciones internacionales nos ayudaron a liquidar las secuelas del espantoso siniestro. Y ya recibimos decenas de propuestas sobre la construcción de empresas industriales, establecimientos médicos y escuelas. Más de 200 mil obreros y especialistas, llegados de todas partes, están dedicados a la reconstrucción de nuestras ciudades y aldeas.

Karekin II, huésped de Etchmiadzín

Durante diez días -del 19 al 29 de abril- el Catolicós de Cilicia, Karekin II, estuvo en Etchmiadzín por especial invitación de Su Santidad Vazken I, Catolicós de todos los armenios. La visita de Karekin II completa lo que ambos Catolicós concertaran en la ciudad de Nueva York, vale decir el estudio de los proyectos de reconstrucción de las zonas asoladas de Armenia, y el confortamiento a la sufriente población.

Karekin II viajó acompañado por el Primado de Siria, Arzobispo Suren Kataroian, de los Primados Mesrob y Datev y por los miembros del Consejo Central Nacional Vosqueperam Arzoumanian, Yervant Pamboukian y el Sacerdote Papken Tcharian.

Luego de cumplido el término de su estadía en Etchmiadzín, Karekin II se trasladó a Moscú.

Karekin II y el Arzobispo Mesrob Ashdjian.

La perestroika y el deporte

Hay síntomas de que la mentalidad de la perestroika está tocando también al deporte. Al menos eso es lo que cabría suponer considerando las importantes medidas que acaban de adoptar los dirigentes deportivos de la Unión Soviética.

En primer lugar, autorizaron a un grupo de boxeadores a competir como rentados en los Estados Unidos y, después, anunciaron que no sancionarán a la tenista Natalia Zvereva -una de las diez mejores del mundo- por haber asumido la categoría de profesional en el plano internacional.

En cuanto a los boxeadores, se trata de seis pugilistas que han sido contratados para pelear profesionalmente en los Estados Unidos. Entre ellos figura el mundialmente famoso Alexandre Mirochnitchenko, ganador de la medalla de bronce en los Juegos Olímpicos de Seúl.

Son síntomas de una saludable liberación que también está llegando al deporte, en la Unión Soviética.

Marcha armenia en Erevan

Moscú, 1° (AP) Noticias llegadas a esta capital dan cuenta de que, con motivo del Día Internacional del Trabajo, decenas de miles de manifestantes desfilaron por las calles de Erevan, desafiando la prohibición oficial de realizar reuniones públicas. Los manifestantes exigieron la liberación de los dirigentes nacionalistas encarcelados.

Coreando estribillos hostiles para el gobierno y también que demandaban la libertad de los presos del Comité de Gharabagh, los manifestantes desfilaron ante tropas de policías que sólo guardaban el orden.

San Pablo / Brasil

São Paulo, 24.04.1989

Da evocação do dia 24 de Abril, dia de Luto Nacional para os armênios,

O deputado Fernando Gasparian falou sobre o "24 de Abril", no ofício de Réquiem celebrado em 23/04/89 junto ao Monumento.

Senhoras e senhores

E com grande satisfação que, mais uma vez, dirijo a palavra aos nossos prezados membros da comunidade de armênios e brasileiros descendentes de armênios no Brasil, por ocasião da cerimónia de evocação do dia 24 de Abril, dia de Luto Nacional para os armênios.

2. Sem deixar de referir-me aos massacres iniciados no dia 24 de Abril de 1915, objeto do plano engendrado pelos "jovens turcos" do Império Otomano com vistas ao extermínio total dos armênios, gostaria de realçar a disposição e o esforço de nossa Comunidade na diáspora, em prol da viva manutenção dos laços que nos unem bem como da resolução dos problemas que nos afetam.

3. Nesse particular, é digna de todos os elogios a ação da Comunidade ao criar o Comitê Extraordinário de Auxílio a Nação Armênia, para angariar donativos e os recursos necessários para a reconstrução de cidade e vilas da Armênia devastada pelos terremotos de Dezembro de 1988.

4. A colocação de avião da Força Aérea Brasileira a disposição para levar esses donativos até Moscou indica, sem dúvida alguma, o apreço das autoridades brasileiras pelas iniciativas patrocinadas por nossa comunidade, não há como negar que esse gesto seja consequência de um lado, da conjuntura internacional, desencadeada pela perestroika, pela distensão leste-oeste e pela ascensão da nova República, mas ele é sobretudo fruto do desempenho cotidiano de nossa comunidade no cenário brasileiro.

5. O labor dos descendentes de armênios no desempenho de suas funções nos mais variados segmentos sociais brasileiros tem contribuido para despertar toda uma onda de simpatia pela causa dos armênios que vivem hoje na República Socialista Soviética da Armênia, como prova disso, poderia ser citado o engajamento da Universidade da USP an elaboração do estudo técnico de engenharia e planejamento pedagógico necessários para a construção de uma rede de escolas pré-primárias, a serem doadas a República Armênia pela Comunidade Armênia Brasileira, como parte de sua contribuçao nos esforços de reconstrução das cidades e vilas devastadas naquela região pelo terremoto de dezembro de 1988. Essa iniciativa, que conta com o apoio do governo brasileiro, merece sem dúvida alguma, o reconhecimento público de todos nós.

6. A preocupação dos descendentes de armênios no Brasil com o bem-estar de parentes e da população armênia naRepública Socialista Soviética da Armênia é saudável e deve ser estimulada. O acompanhamento permanente dos problemas da região é dever de todos nós.

7. Nesse sentido, registro com alguma satisfação a declaração do Presidium do Soviete Supremo da U.R.S.S., segundo a qual a região de Nagorno-Karabakh seria uma região autônoma do Azerbaijão, dotada, porém, de administração especial, a partir de 20 de janeiro de 1989. Entendemos ser essa uma medida temporária, com o objetivo de garantir a segurança dos armênios residentes no Azerbaijão. Continuamos, no entanto, a apoiar a reincorporação de Nagorno-Karabakh a Armênia, a qual historicamente sempre pertenceu. Como todos recordamos, essa região armênia foi arbitrária e erroneamente anexada ao Azerbaijão, durante o período de Stalin. Sua reintegração a R.S.S.A. é um anseio armênio justo e com bases na história.

8. Ao reconhecermos que as raizes dos problemas que afetam as Repúblicas transcaucasianas sejam estruturais e históricas, aplaudimos os novos tempos da "glasnost" e da "perestroika" que permitiram que os anseios populares viessem a tona, a pouca atenção prestada pelas autoridades de Moscou em décadas anteriores as questões inter-étnicas (que eram consideradas já resolvidas) teve como consequência o agravamento dos problemas e a dificuldade em resolvê-los mesmo em um regime mais aberto.

9. Fazemos votos para que os novos líderes possam corrigir essas distorções e permitir que o povo armênio possa trabalhar em paz, e contribuir para o bem-estar geral de sua população.

10. A comunidade armênia na diáspora está pronta a continuar a conjuminar esforços nesse sentido, sobretudo se os nossos anseios forem atendidos.

Muito Obrigado

Significativo público participou da cerimonia realizada no Monumento em Memória aos Mártires Armênios.

24 de Abril em São Paulo

Na passagem do 74º Aniversário do Genocídio praticado pelos turcos contra o Povo Armênio, a coletividade armênia de São Paulo mobilizou-se para, mais uma vez, reverenciar a memória dos mártires de 1915.

No dia 20 de abril, as 23 h, no Clube Armênio, foi realizada uma homenagem aos sobreviventes do genocídio, organizada pelo Departamento Cultural do Clube Armênio, que contou com a presença de diversas autoridades.

No dia 23 de abril foi celebrada missa na Igreja Apostólica Armênia São Jorge e na Paróquia Armênia Católica São Gregório Iluminador. Após as celebrações, os presentes dirigiram-se ao Monumento em Memória dos Mártires Armênios, ocasião em que foi realizada uma cerimônia cívica religiosa, com a presença do Bispo Datev Karibian - Prelado Titular da Diocese Apostólica Armênia do Brasil e do Rev. Alberto Daracdjian, da Igreja Evangélica Armênia. Na oportunidade, usou da palavra o deputado federal Fernando Gasparian.

Na tarde de 23/04, foi realizado o tradicional Madagh, no Clube Armênio, com a presença de dirigentes de todas as entidades armênias de São Paulo; quando foi lido um discurso do deputado Abdo Hadade e, finalizando, usou da palavra o Bispo Datev Karibian.

Na manhã do dia 24/04, na Igreja Apostólica Armênia São Jorge, foi celebrade missa, com a presença dos alunos das Escolas Armênias Paren e Regina Bazarian da UGAB e do Externato José Bonifácio. Após a missa, os alunos depositaram flores no Monumento em Memória dos Mártires.

Na noite do 24/04, por solicitação do Deputado Abdo Hadade, foi realizada uma sessão solene na Assembléia Legislativa de São Paulo, em memória das vítimas do genocídio.

Na sede da UGAB, as 23 h, organizado pelo Depto. Cultural da entidade e pelo Depto. de Jovens Armenig, com a participação dos alunos do I Grau da Escola Paren e Regina Bazarian da UGAB, foi realizada uma sessão cultural, sob os auspícios do Prelado Titular da Diocese Apostólica Armênia do Brasil - Bispo Datev Karibian. Nas palavras de abertura do evento, o diretor cultural da entidade, Mardiros Moumdjian falou sobre a data e os fatos históricos ocorridos em 1915 e posteriormente, com tradução de Mônica Nalbandian. Em seguida, os alunos da Escola Paren e Regina Bazarian da UGAB declamaram e cantaram, diversas músicas e poemas alusivos a data. A opinião dos jovens foi expressa por Vartan Moumdjian, coordenador do Armenig e pela jovem Rita Missirlian. Encerrando o evento, o Padre Yesnig Guzelian, representado o Bispo Datev Karibian, dirigiu uma mensagem ao público e celebrou a benção final.

Tradução das palavras do Sr. Mardiros Moumdjian

Reverendo Padre
Yesnig Guzelian
Ilustrissima Senhora
Presidente de União Geral
Armênia de
Beneficência
Dona Regina Bazarian
Senhoras e Senhores,

Hoje é o 74º Aniversário do massacre perpetrado em 1915 pelo Imperio Otomano contra a Nação Armênia. A Turquia Genocida, até hoje, fica como uma víbora escondida observando o crime cometido. Para os povos civilizados esta triste verdade é uma marca profunda.

Como epor que foi perpetrado o primeiro grande genocídio do Século XX.

Após a queda do Reino da Cilícia, os armênios vivemos um período de mais de quatro séculos de escravidão, sob o domínio do Império Otomano. Este período forçado de escravidão prolongou-se até a década de 1850 que se caracteriza com nosso renascimento.

Renascemos do ponto de vista político e cultural. Com o renascimento político nos organizamos e afloraram nossos três partidos políticos, os quais se preocupavam com as melhorias nos povoados, e tentavam garantir um governo independente. Os dirigentes otomanos não prestavam atenção ao assunto das melhorias. Nossa espetança eram as nações cristas da Europa. Mas, foi em vão. Khirimian Hairig voltou desiludido da renião do Tratado de Berlin. Do conhecimento de todos nós o exemplo da concha de ferro. Para

que Inglaterra não apoiasse os propósitos de melhorias dos armênios, a "diplomática" Turquia presenteou esse país com a ilha de Chipre.

Ao lado do renascimento político brilhava nosso renascimento cultural. Etchmiadzin, Tbilisi e Estambul constituian-se em fontes de luz. A língua antiga convertia-se em moderna. Cultivavam-se as literaturas da língua armênia oriental e ocidental. Iniciava-se um segundo século de ouro na vida armênia.

Assim, o governo otomano não podia permitir o renascer da Nação Armênia, e Sultan Hamid punha em prática os massacres de 1895 e 1905. Mais de 500 mil armênios morrem nessas matanças. Com esses assassinatos Sultão Hamid reprimia os assuntos renovadores. Mas, no futuro aconteceria o prior, o mais desconcertador. Massacre total e exílio segundo o plano projetedo pelo Partido dos Jovens Turcos.

Era o Partido dos Jovens Turcos que dirigia a Turquia Otomana. Era o propósito principal deste partido político chauvinista, fundar um Império Panturco, unindo a Turquia com os povos da mesma fé religiosa e da mesma raça ou seja tártaros, de Turkmenistão, de Kazakistão, etc., chegando desta forma até os Mongois. O *único Obstáculo* para esta união eram o homem armênio e a Armênia. Deviam ser exterminados o homem armênio e a Armênia.

Em 1914 fervia a Primeira Guerra Mundial com o ataque da Alemanha a Inglaterra, França e Russia. A Turquia Otomana com a certeza da vitória alemã, alia-se a ela. A Guerra Mundial era a única e definitiva oportunidade de exterminar a Nação Armênia e por um fim a Causa Armênia. A Comissão que pôs em prática o extermínio estava composta por: Dr. Nazim, Behadim Chekir e o Ministro de Educação Dr. Chukru. O autor principal dp projeto foi Behadin Chekir. O Ministro do Interior Tallaat Pachá com Enver Pachá e Djemal Pachá e a participação do povo bárbaro turco, põem em prática o projeto do Partido dos JovensTurcos. O que resta é do conhecimento de todos nós. Extermínio de um milhão e meio de armênios. Fome, miséria, exílio para o deserto, e no fim, Diáspora.

Behadim Chekir, Saleh Halim, Tallat, Enver e Djemal, são assassinados nas ruas de Berlin, Roma e Tbilisi pelas balas de heroicos armênios. Essa é a história resumida do Genocídio.

O minha nobre Nação, tu caminhaste magnanimemente pela história dos povos. Tu não aceitaste a dominação dos governos imperialistas. Alexandre O Grande de Macedônia, Pompeu de Roma, os Sassanidas, Gengis Khan e também o Gigante Império Otomano, não conseguiram apagar o teu desejo de viver com a sua fúria bárbara. Tua fé, tua língua, tua cultura te salvaram de se extinguir, como se extinguiram inúmeras nações da tua época.

E ainda o teu inimigo quis separar a tua parte oriental. Mas tu com teu orgulho nacional como bandeira, lutaste em Sardarabad, o segundo Avarair, com teu clero, os adultos e as crianças, heroicamente conduziste a fera a toca e na terra dos teus ancestrais estabeleceste o teu governo.

Enquanto existam Dzidzernagapert e Sardarabad, nascidos do nosso sangue, ó Bariur Sevag, nossos desejos insatisfeitos se realizarão. Nós nos encontraremos com o Ararat no exílio.

Por enquanto, e que se espera de mim, de ti, de todos nós, da Diáspora é falar em armênio, sentir em armênio, acreditar em armênio, amar em armênio...

Respeito a memória dos nossos milhares de Mártires.

Delegação brasileira *visita a Armênia* em Maio

Para formalizar o acordo firmado pelo Comitê Extraordinário de Auxílio a Nação Armênia de doação de uma rede de escolas maternais a cidade de Stepanavan, uma delegação brasileira, chefiada pelo Prof. Dr. Antranik Manissadjian, membro do Comitê e tambem representante da Universidade de São Paulo; e integrado pelo Sr. Zaven Der Haroutiounian e Sra.; Sr. Bertdj Khatalian e pelas professoras Chake Ekizian Costa e Helena Chamlian, estará chegando na Armênia no próximo dia 20 de maio, lá permanecendo até o dia 27.

Na ocasião será apresentado ao governo armênio o anteprojeto da rede de escolas, elaborado com base nas experiências da USP e nos trabalhos internacionalmente reconhecidos da universidade brasileira no campo pedagógico.

A elaboração deste anteprojeto em curto espaço de tempo, deve-se ao dinamismo com que o Comitê tem conduzido o movimento de auxílio a Nação Armênia. Numa primeira fase, a complexa tarefa de triagem, embalagem e expedição das doações, bem como a campanha de arrecadação de fundos, foi coordenada com sucesso.

No movimento de Reconstrução, também o Comitê continua com sua função coordenadora atuando de forma decisiva e dinâmica, discutindo todos os assuntos pertinentes em reuniões periódicas, nas quais se avalia o andamento dos trabalhos e decidem-se os passos que serão tomados para tornar realidade o compromisso assumido.

Após 27 de maio, será reativada a Campanha para arrecadação de fundos visando completar o montante necessário a concretização dos Planos do Comitê, que é presidido pelo Sr. Varujan Burmaian e integrado por pessoas de projeção de nossa coletividade. Os interessados em oferecer ajuda a Armênia, podem entrar em contato com a secretaria do Comitê, na Rua Líbero Badaró, 509 - 3º andar - CEP 01009 - São Paulo - SP Fones: (011) 35-0131.

.Concerto de outono pró - Armênia

No dia 16 de abril, na Paróquia Católica N. Sra. do Brasil, foi realizado o Concerto de Outono Pró-Armênia, com a apresentação de diversos corais, o evento apresentado por Branca Ribeiro e coordenado pela professora Maria Aparecida Mollica Amaral, encantou ao público.

Estavam presentes ao evento o Bispo Datev Karibian - Prelado Titular da Diocese Apostólica Armênia do Brasil; D. Vartan W. Boghossian - Exarca dos Armênios Católicos Romanos na América Latina e outras autoridades. Apresentaram-se os seguintes corais: Coral Vahak Minassian, regido por Sonia Ekizian Cherkezian; Conjunto da Câmara Cidade Jardim, dirigido por Renata Collet; Coral Harmoniom, regido por Alida Cravo e Coral e Orquestra Baccaralli, regido por Edilson Venturelli.

A coletividade armênia de São Paulo agradece ao Padre Nadir José Brum - pároco da Igreja N. Sra. do Brasil, pelo apoio a esta atividade realizada em prol da reconstrução da Armênia.

Nasce o Jornal do Armenig

Sob a responsabilidade editorial de Paulo José Bilezikdjian, foi editado o número 1 do ARMENIG, órgão informativo do Departamento de Jovens Armenig da UGAB de São Paulo.

O Jornal Sardarabad parabeniza o Departamento de Jovens da UGAB por esta iniciativa, fazendo votos de que este jornal venha realmente a contribuir para a integração da juventude armênia.

ESTUDIO JURIDICO

Dr. Bautista Kuyumdjian
Dr. Gabriel E. Williams
Dra. Patricia Kuyumdjian de Williams
Dr. Javier B. Kuyumdjian

TUCUMAN 1438 PISO 7º
T.E.: 40-6809 / 7112 / 49-7049

U. G. A. B.

ARMENIA 1322 - BS. AS.

773-2820 y 771-6500

Nuevo Consejo Directivo

A raíz de las elecciones realizadas el 15 de abril pasado, el Consejo Directivo de la Unión General Armenia de Beneficencia ha quedado constituído de la siguiente manera.

Presidente: Sr. Vahram Hairabedian; Vice-Pres. I°, Sr. Haig Shahinian; Vice-Pres. II°, Sr. Hagop Minassian; Secretario General, Sr. Ruben Kechichian; Secretario Adjunto, Sr. Ohannes Mateossian; Secretario de Actas, Sr. Rolando Bergamali; Tesorero, Sr. Arturo Boyadjian; Pro-Tesorero, Sr. Rafael Balassanian; Vocales Titulares, Sres. José Tabakian, Hugo Keten, Hratch Suren, Harutiun Sarafian; Vocales Suplentes, Sres. Juan Carlos Astardjian, Sra. Jazmín H. de Huttner, Sres. Carlos Semerdjian, Juan Ohannessian y Vahan Kalfaian; Síndico Titular, Dr. Daniel Vaneskeheian; Síndico Suplente, Dante Asilian.

LIGA DE JOVENES
Taller Libre de Dibujo y Pintura
Gratuito
Adolescentes y Adultos
Profesor Eduardo Markarian
Inscripción: Armenia 1322

CURSO DE FOTOGRAFIA
Adolescentes y Adultos
Gratuito
Apertura 18 de Mayo
Jueves de 19,30 a 21,30
Inscripción Armenia 1322

liga 24.5 PRESENTA de Jóvenes 23.30
MUSICA: SERGIO ATHOS
CONTAINER: SONIDO E ILUMINACION
Junin 1093 Cap.
VIDEOS: CV MUSIC 21

LAMAS
Asesoría técnica de riesgos industriales y contratación de seguros generales
Operamos hace más de 20 años con las mejores compañías del país
BONIFICACIONES Y REINTEGROS A LA COLECTIVIDAD
BME. MITRE 777 7° B. Capital T.E.: 49-1942/1886

Por: H. Hagopian

Nuevo enfoque de las relaciones Patria-Diáspora

("Hairenikí Tzain")
Trad. BERG AGEMIAN

Conclusión

El industrial americano Armand Hammer, cuyo "romance práctico" con la Rusia soviética se inició ya en 1921 en virtud de las concesiones, durante un encuentro personal con Lenin y en un documento fílmico, confiesa que lo primero que lo movió a la cooperación económica con los soviéticos fue el que en sus venas corriera sangre rusa. "El país de mis padres, ese país de las promesas del futuro..., incognoscible, me atrajo hacia él", escribe Hammer.

Nosotros creemos que el factor patriótico puede ser mucho más grande y masivo en el caso de los armenios diasporáneos. **La cooperación económica con la Madre Patria de parte de la actividad empresaria de la diáspora, la inversión de capitales y la creación de empresas mixtas y cooperativas en Armenia** para dotar a los establecimientos sanitarios de modernas instalaciones, desarrollar la red vial, la construcción de viviendas, los medios de transporte, el comercio, el turismo, la hotelería y otras áreas de la economía, contribuirá a la solución de problemas tales como el reequipamiento radical de las fuentes de producción con las técnicas y la tecnología más avanzadas, el perfeccionamiento de las actividades productivas, el reequipamiento de los medios de producción de alimentos y bienes de consumo popular y el lanzamiento al mercado de objetos de alta calida y buen gusto, la importación de computadoras y aparatos electrótécnicos para todas las áreas. La aplicación de la experiencia y los métodos tecnológicos de los países desarrollados permitirá incorporar decisivamente la rama científica en la producción, elevar su calidad y su competitividad en el mercado internacional. La cultura del comercio y de los servicios se elevará hasta el nivel de las pautas internacionales del mundo moderno. Ello influirá palpablemente en la elevación del nivel de vida, de la calidad de vida, de la cultura social. Más aún: esa cooperación puede llegar a ser escuela de administración económica en toda la Unión.

Coincidentemente, el perfeccionamiento de las condiciones sociales, así como la ampliación de la actividad privada y del cooperativismo en general, a más de la participación del flujo de capitales desde la Diáspora, estamos convencidos, no sólo detendrá la corriente emigratoria, sino que abrirá perspectivas para una ampliación de la inmigración y el retorno de una apreciable cantidad de los emigrados.

Está de más hablar sobre el significado que todo esto tiene para la preservación de la armenidad. Pero, para que todo esto no parezca un hermoso cuento, es imprescindible un serio enfoque práctico del problema en cuestión. A mí parecer, en la primera etapa, el Comité de Relaciones Culturales con la Diáspora debe dedicarse a la cuestión de las relaciones económicas, hasta la creación del correspondiente organismo. Pero para que se ocupe competentemente y con diligencia, es preciso tener en la composición del Comité una sección, la cual y en el futuro pueda convertirse en el núcleo del organismo a crearse. Es imprescindible examinar con versada profundidad y determinar los terrenos y las posibilidades de la cooperación, lo cual redundará en beneficio no sólo de la república sino también de la Unión.

Lo más importante: es necesario labrar y legalizar (previamente, por vía de consulta y poniendo en claro la conformidad de parte de la diáspora) los principios de la cooperación, teniendo como base la ley de la Unión pero adaptando ella a las condiciones de Armenia, excluyéndola del carácter privativo de las relaciones Armenia-Diáspora. Podemos decir con certeza que, **con el ejemplo particular de China, Armenia tiene que ser una zona especial.** Así, en China han sido declaradas zonas especiales las ciudades de la costa oriental y cuatri regiones económicas y la isla de Hainan, en donde rigen normas de exención impositiva para la inversión y el capital del extranjero. Digamos también que en los primeros tres años éstos quedan eximidos del impuesto a las rentas, en los siguientes dos años tributan una proporción insignificante, después del sexto año no más del 15%, cuando en Hong-Kong el impuesto a las rentas es del 17-18%, y en la China interior del 33%. Se comprende que para nosotros lo principal no son estos porcentajes del impuesto a las rentas, sino el principio general.

El establecimiento y desarrollo de las relaciones económicas entre Armenia y la Diáspora constituye, con amplitud y profundidad, una importante palanca para la aceleración del progreso multiforme de la Armenia Soviética por la vía de la reconstrucción, para cuya ejecución cualquier lentitud y dilación no están justificadas ni desde el punto de vista económico ni del político.

Armenia al día

SE ABREN INDUSTRIAS EN ARTSAJ

La firma erevanesa de artículos de punto "Erebuní", acaba de abrir una filial en Pertashen, aldea de la región autónoma de Artsaj, habiendo lanzado ya su primera producción. La confección de ropa para niños, puesta a punto en Artsaj por especialistas erevanenses, ha asegurado una fuente de trabajo a la juventud rural. La industrialización parcial del campo que se cumple actualmente en las regiones montañosas, forma parte del vasto programa de desarrollo trazado para Gharabagh.

SE APAGO EL ULTIMO HORNO DE CARBURO

Con el apagado del último horno de carburo en Kirovakan, se ha terminado con el peligro de escapes nocivos que contaminaban los alrededores de dicha ciudad. Como se recordará, anteriormente se eliminó la producción de menamina, ácido mítrico y salitre amoniacal, contribuyentes también a esa contaminación.

UN ARBOL DE 900 AÑOS

Un roble ubicado en las cercanías de la ciudad de Kafan, acaba de recibir **"Certificado de Longevidad"**, al cumplir 900 años.

El árbol tiene 60 metros de altura y 40 metros de diámetro en su copa. En su tronco se ha formado un hueco espacioso en el cual, según los cronistas, se albergaban los viajeros que eran sorprendidos por la noche en el bosque. Armenia cuenta con cientos de árboles añosos, todos los cuales están protegidos por el Estado.

DAÑOS POR LAS LLUVIAS

Las fuertes lluvias que azotaron a muchas regiones de Armenia, ocasionaron considerables daños a la agricultura. Granizo, rayos, nevadas y aguaceros, cayeron en el período de florecimientos de los frutales. Las pérdidas según apreciación de los especialistas se calculan en decenas de miles de toneladas de damascos, duraznos y uvas. Asimismo se dañó la misma cantidad de alimento verde para el ganado.

COMPUTADORES PARA COLEGIOS DE ARTSAJ

En varios colegios de campo de la región de Artsaj fueron inauguradas aulas de computación equipadas con computadoras personales de tipo "Agat", "Elektronika" e "Iskra".

Dichos equipos fueron donados por instituciones científicas de Armenia y expertos de institutos similares de Erevan asegurarán su buen funcionamiento, a la vez que enseñarán a mantener las computadoras en buen estado.

EXPOSICION MILENARIA

Acaba de inaugurarse en Erevan una exposición dedicada al milenio del "Libro de Cantos Tristes" inmortal poema de Krikor Narekatsi, genial poeta armenio del siglo X, cuya traducción alcanzó numerosos idiomas.

UNIFORMES COLEGIALES
ELMAYAN

BLAZERS
PANTALONES
JUMPERS
765-5293
Los Cardos 63 BOULOGNE

Restaurant
COLBEH MELAHAT
Colbeh
en iraní, significa un pequeño lugar que suma los sentidos: hogar, pequeña casa, nido humilde, recinto acogedor, refugio de la amistad y del amor.
Esta es la COLBEH de MELAHAT
Av. del Libertador 13.041, Martínez
Reservas: 793-3955

Confitería "Armenia"
PRODUCTOS ORIENTALES
TE. 71-4571 Scalabrini Ortiz (ex Cánning) 1317

. Remises
. Sepelios
. Traslados
CASA Rivera
CORALLC, CUFARO Y CIA.
Jubilados, pensionados, cónyuges y fliares. sin cargo
Av. Córdoba 4902.
T.E.: 773-2800/772-3288

Las tareas para la reconstrucción en Armenia

FOTOS: MARTIN KESKISKIAN

DONACION DE LA ASAMBLEA ARMENIA DE LOS EE.UU.

La organización social "Asamblea Armenia de los Estados Unidos" entregó gratuitamente a la Armenia Soviética dos conjuntos de equipos para fabricar bloques de hormigón armado así como también elementos de madera para paneles de pared.

Hrair Hovnanian, Presidente del Consejo de Protectores de esta organización y Hrair Ohannessian, Vice-Presidente del Consejo de Ministros de Armenia y Presidente del Comité Republicano para la reconstrucción, firmaron un protocolo para la ayuda, mientras que representantes de ambas partes eligieron ya en la región de Leninakan las áreas convenientes para edificar las empresas cuyo equipo tecnológico será suministrado por esta organización.

"Estas empresas -dijo Hovnanian-, puede producir entre diez y doce casitas antisísmicas en ocho horas de trabajo, así como diez mil bloques ligeros para la construcción de paredes. Un grupo de especialistas norteamericanos llegará a Armenia para organizar la puesta en marcha de las empresas y prepara los cuadros locales.

AYUDA DE ORGANIZACIONES RELIGIOSAS

Un pueblo de veinte casas y un centro médico serán construidos en la región de Gukasiansky, asolada por el terremoto, mediante la ayuda de organizaciones religiosas de Inglaterra y Suecia. El protocolo firmado a este respecto en Erevan entre representantes del gobierno de Armenia, el Presidente de la Unión Religiosa Benéfica Internacional "Erikshalpen", Roland Nelson (Suecia) y el coordinador de la actividad de la "Organización Europea de Pentecostales Creyentes" Brian Edwards, así lo establece.

Especialistas de estos países habrán de suministrar las estructuras de la construcción y también edificarán las casas durante el próximo año. El Concejo Para Asuntos de la Iglesia Apostólica, anexo al Concejo de Ministros de Armenia, informó que a partir de los sucesos trágicos las organizaciones religiosas benéficas se pusieron en una campaña de ayuda que continuará por mucho tiempo.

PLAN GENERAL PARA RECONSTRUIR LENINAKAN

Los proyectistas que elaboraron el nuevo plan general para reconstruir Leninakan, afirmaron que en 1995 los habitantes de esta urbe serán 230.000, es decir, prácticamente la misma cantidad existente antes del terremoto. De acuerdo con el plan, la reconstrucción se realizará en dirección nor-occidental, por ser esta la más segura desde el punto de vista sísmico. Se creará una zona industrial para el desarrollo de las empresas destruidas, y en sólo dos años se construirán más de 2 millones de metros cuadrados de viviendas, escuelas, jardines de infantes, hospitales, policlínicos, centros culturales y servicios públicos.

TOKIO CANTó "PARA TI, ARMENIA"

Bajo este lema, título de la canción compuesta por Charles Aznavour en beneficio de las víctimas del terremoto, se ofreció en Tokio, capital del Japón, un concierto benéfico organizado por las Sociedad "Japón - U.R.S.S.", en el cual participó Gayané Dzaghatspanian, una joven y brillante pianista de Armenia. A su regreso a Erevan, esta artista dijo que el público japonés había recibido muy cálidamente sus interpretaciones de obras de autores armenios.

Los fondos recaudados en esta oportunidad fueron transferidos al fondo de ayuda a los damnificados por el terremoto.

LA AYUDA FRANCESA EN MARCHA

El Secretario Nacional de la Sociedad "Francia - U.R.S.S.", Christian Tourneret, de visita en Armenia, manifestó que su organización transfirió un millón de francos como ayuda a la República devastada por el sismo. Esta suma se empleará en la construcción de un hospital infantil que se calcula estará terminado hacia finales del verano. "A esta suma agregaremos una segunda aportación pecuniaria -dijo Tourneret-, debiendo agregar que dichos medios fueron recolectados por medios de nuestra organización en toda Francia".

Junto con las autoridades locales el huésped examinó detenidamente las iniciativas orientadas a liquidar las consecuencias del cataclismo natural, asegurando que a la zona de calamidad llegarán nuevos equipos y especialistas para librarla de todos los escombros.

CASAS PARA LOS DAMNIFICADOS DE LENINAKAN

Ya están habitando confortables viviendas individuales las 7 primeras familias más numerosas de Leninakán. Estas casas prefabricadas fueron donadas por la Organización "Ayuda Popular Danesa". La rapidez en la terminación de las viviendas se debió a la capacidad de los especialistas de la firma Atkon.

LOS ARMENIOS DE INGLATERRA CONSTRUIRAN UN HOSPITAL

Con el dinero recaudado por la comunidad armenia residente en Gran Bretaña se construirá en Kirovakan un hospital para 150 camas. El acuerdo respectivo acaba de firmarse entre el Gobierno de Armenia y los representantes del Comité de Ayuda a Armenia creado en Inglaterra. Esta organización no sólo se ocupará de los planos, sino que también proveerá los equipos necesarios para el hospital a fin de que, a poco de terminada la construcción, dicho nosocomio pueda atender a cuantos necesiten sus servicios.

LA MARCHA DE LOS TRABAJOS PARA EL RESTABLECIMIENTO DE ARMENIA

La Comisión de Buró político del Comité Central del Partido Comunista, designada para la liquidación de las consecuencias del sismo, se reunió en Erevan bajo la presidencia del Vice-Presidente del Consejo de Ministros de la U.R.S.S., Ivan Silaev, figurando en el orden del día un punto sobre la preparación de los ferroviarios para el período primavera-verano, considerado como el más propicio para acelerar los trabajos de reconstrucción.

En las obras del ferrocarril de Erevan se deberán construir en 1989 y poner en servicio, por etapas, vías de formación de trenes y de acceso de una longitud de 56,2 kilómetros. Para el 1° de Abril ya se encontraban en servicio 46,6 kilómetros. No obstante, la situación de carga y descarga de vagones no es buena, debido al retraso de la formación de vías muertas, de plataformas de carga y a la instalación allí de equipos mecanizados.

Asimismo, se analizó el problema de la rehabilitación de las obras industriales, en las cuales la industria electrotécnica perdió más de cien mil m2 de superficies de producción, 40 de 98 empresas de la industria ligera quedaron totalmente destruidas, las restantes sufrieron daños parciales. Durante el tiempo transcurrido hasta ahora se hizo bastante para restablecer las obras destruidas y dañadas. Sin embargo las autoridades y los técnicos no están satisfechos con los logros obtenidos.

Arrecian las críticas al Comité de reconstrucción y se le achaca que por su culpa se atrasa en mucho la entrega de superficies para la instalación de empresas industriales en Leninakan, Spitak y Nalband. También se dice que por esa misma causa no se aprovechan los potenciales de las asociaciones recientemente creadas "Armstankostroi" y "Armlegpromektstroi" también se remarcó que no fue garantizada a las empresas dañadas el aporte de una suficiente cantidad de materiales para la construcción: arena, cascajo y toba.

Cabe señalar que de esta reunión participaron el Presidente del Presidium del Soviet Supremo de la República de Armenia, Hrant Voskanian y del Presidente del Consejo de Ministros Vladimir Markariants.

Para las cuatro estaciones
y todas las edades
Lanas "Hetesia"

Lutufyan Hnos. S.A.
Fábrica de pañuelos y toallas
Estamperías
y tintorerías de hilados
Larrea 738 **Cap. Fed.**
Francia 275 **San Martín** *(Pcia. de Bs. As.)*

Vladimir Parjutarian en Buenos Aires

FOTOS: MARTIN KESKISKIAN

Entrevista con "Sardarabad"

Nuestra redacción estuvo el 5 de mayo con el ilustre historiador Profesor Vladimir Parjutarian, en una entrevista que transcurrió en medio de grata cordialidad e intimidad.

Durante la entrevista tratamos sobre los distintos temas que actualmente conmueven a la armenidad, y el Profesor Parjutarian habló muy especialmente sobre temas nacionales, especificando que toda la historia armenia, a partir de 1937 deberá ser reescrita y vuelta a publicarse, incluyendo los movimientos de guerrillas, la historia de la Iglesia y muy particularmente sobre la diáspora -la que habló de fortalecer- y cuyo origen será bien determinado. Asimismo deberá haber referencias a los primeros tiempos de la iglesia y de la escuela.

Al respecto aludió a los trabajos ya iniciados en torno a la colectividad armenia residente en Hungría, donde, manifestó tuvimos un Primer Ministro armenio **Janos Tzetz,** quien fue uno de los héroes nacionales de Hungría y dejó abundante documentación que esta en poder del diario "Armenia" de ese país.

Sobre la comunidad armenia en Italia, dijo que actualmente se han previsto trabajos muy importantes con la colaboración de la Fundación Gulbenkian, los que permitirán copiar y trasladar los importantes archivos de San Lázaro en Venecia. A este respecto el Profesor Levon Zekian está brindando una colaboración sumamente útil, tal como lo hiciera en anteriores oportunidades el Profesor Richard Ohannissian con su aporte de 2000 microfilms con importante material de archivo sobre el tema del Genocidio.

En el Instituto Marie Manoogian

El jueves 4 de mayo, a las 11 hs., el Profesor Parjutarian fue recibido en el Instituto Educativo Marie Manoogian, en cuyo auditorio Gulesserian habló ante profesores y alumnos sobre los candentes problemas que conmueven al pueblo armenio y, especialmente, con respecto al terremoto reciente y a la ayuda solidaria que está recibiendo nuestro pueblo.

La charla que fue seguida con interés por el auditorio culminó con una serie de preguntas por parte de algunos de los presentes, las que fueron respondidas con objetividad y erudición por el Profesor Parjutarian.

Presentó al orador el director ejecutivo de U.G.A.B. Sr. Kevork Marashlian quien también tuvo a su cargo las palabras de cierre.

Resta decir que al término de su charla el Profesor Parjutarian mantuvo una amable conversación con los alumnos presentes, interiorizándose por sus preocupaciones como armenios residentes en la diáspora.

Reunión en Marash

El jueves 4 a las 20,30, ante un público representativo de distintos organismos y asociaciones, así como de representantes de los medios de comunicación de la colectividad, el Profesor Parjutarian dio una conferencia en el Salón de la Unión Compatriótica Armenios de Marash, la que estuvo prestigiada con la presencia del Sr. Obispo Monseñor Krikoris Pouniatian.

La temática elegida por el Profesor Parjutarian versó sobre distintos puntos referidos a la armenidad, desde el Genocidio hasta la realidad de hoy en la Madre Patria. Su conferencia se centró especialmente en la época de 1870 - reuniones de San Stéfano y Berlin-. Enfatizó sobre la necesidad de reunir pruebas científicas respecto al Genocidio, capaces de hacer conocer al mundo sobre la realidad e importancia de la masacre y, por consecuencia, lograr una condenación mundial.

Luego hubo un intercambio de preguntas y respuestas en torno a los temas de Artsaj, el terremoto, la situación político-económica de la Madre Patria y otros. A la pregunta de revalorizar la historia en el ambiente actual de liberación a raíz de la perestroika y el glasnost, dijo que el papel de cada una de las organizaciones armenias así como de la religión, deberán ser examinados detenidamente y con la debida seriedad.

Hablando sobre la responsabilidad de los alemanes como cómplices del Genocidio, manifestó que actualmente científicos de la Madre Patria están trabajando seriamente en Alemania compilando miles de páginas de archivos con pruebas del Genocidio las que serán trasladadas a Armenia.

El orador fue presentado por el Sr. Carlos Cholakian, mientras que la Profesora Antharam Aharonian tuvo a su cargo la traducción simultánea al castellano.

El Curso Fotográfico de Liga de Jóvenes

Es mi intención poner en conocimiento de los lectores la iniciación del segundo Curso Básico de Fotografía, que tendrá lugar el jueves 18 de mayo, a las 19,30 en las instalaciones de la Unión General Armenia de Beneficencia.

El curso en cuestión se basa en el aprendizaje de composición, manejo de cámara, fotografía en blanco y negro, *revelado y ampliación de fotos (ya que en la institución* contamos con laboratorio propio), conocimiento de fotografía en color, de diapositivas, etc..

Además realizaremos tres salidas fotográficas por distintos lugares de Buenos Aires, un domingo de cada mes (a partir de junio); de esta forma cada integrante del curso podrá revelar y copiar en papel, por si mismo, sus propias fotos.

Las clases se darán los días jueves de 19.30 a 21.30, y la duración del curso es de aproximadamente cuatro meses.

Una vez finalizado el curso, la Liga de Jóvenes realizará una exposición abierta con las fotos elegidas entre las producidas por los estudiantes.

Descontamos la asistencia y la colaboración de todos aquellos que tengan interés en participar en el taller y hacer sus propias fotografías. No hace falta más que traer ganas de trabajar y conocer, ya que el curso es gratuito.

Ricardo Torossian
Profesor del Foto Club
Buenos Aires
(a cargo del Curso)

Panayquicunaca (hermanos), foto de Ricardo Torossian

Colegio Arzruní
UNA NUEVA PROPUESTA
Deliciosas y típicas comidas orientales en el Restaurante de nuestra Institución
Todos los viernes a partir de las 21 hs.
Festeje su cumpleaños - Aniversarios y Despedidas -
En un ambiente grato y familiar
Lo esperamos
JOSE MARTI 1562
Comisión de Jóvenes
RESERVAS AL 613-1733

WILTON PALACE HOTEL
Av. Callao 1162
Tel. 41-9483
Buenos Aires
Argentina

Cámara Argentino Armenia
Almuerzo Empresario
"La Colectividad Armenia con el Dr. Eurnekian"
Jueves 18 de mayo 13 hs. Armenia 1322 - Capital
Reserve sus entradas T.E.: 322-5573

Elegirán los votantes al presidente argentino?

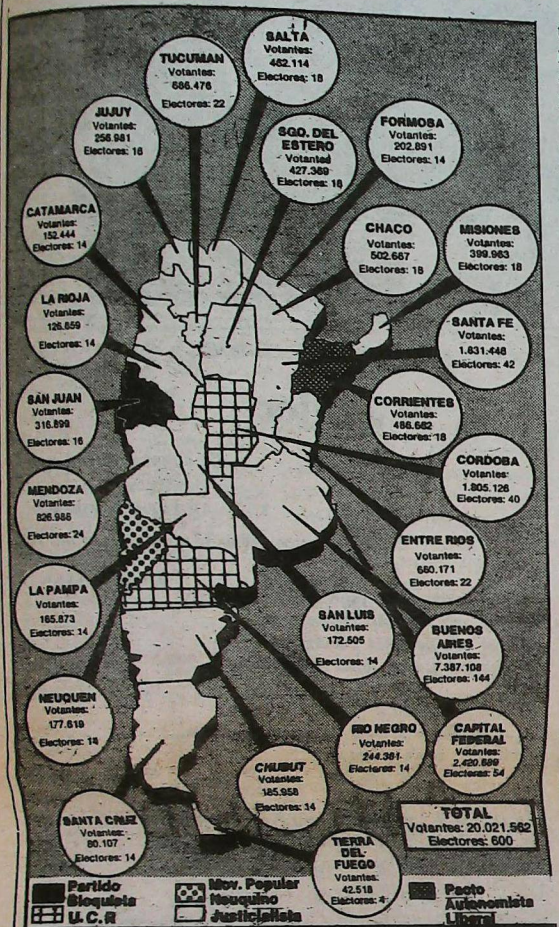

Mapa electoral del país, con indicación de los partidos gobernantes en las provincias

Cada día se afianza más la idea de que el futuro presidente de los argentinos, para cuya elección concurrirán a las urnas el 14 del corriente más de veinte millones de votantes, no llegará a ser elegido por el voto directo de los ciudadanos. Se considera muy factible que ninguno de los candidatos principales logre la mayoría que la Constitución establece para que sea proclamado directamente. En consecuencia, correspondería que se reuniera el Colegio Electoral, que en esta oportunidad se integrará con 600 electores de todo el país, a fin de que el mismo vote por el mandato del pueblo al candidato que estime llena los requisitos para gobernar la Nación.

Por lo tanto consideramos ilustrativo reproducir el Mapa Electoral de la Argentina, a fin de que nuestros lectores puedan verificar el número de electores que corresponde a cada provincia, así como cual es el partido político que gobierna en la misma.

Digamos que la Constitución Nacional garantiza la total libertad de los electores para elegir, a tal punto que, si lo estimaran conveniente, pueden votar por otro candidato que no sea el del partido que representan. Lo que no permite la Constitución es que se alteren las fórmulas presidenciales que han sido elegidas por los ciudadanos; vale decir que el binomio elegido debe ser el mismo que integró la fórmula original y que fue votado.

Es importante señalar que los verdaderos candidatos por los que vota el ciudadano no son los que figuran representando a los distintos partidos (Angeloz, Menem, Alsogaray, etc.) sino que el votante emite su voto por los representantes de dichos candidatos que son los electores que aparecen en la boleta que se deposita en la urna. Si el candidato obtiene mayoría absoluta, los electores no funcionan porque ya se impuso por la abrumadora decisión del pueblo (es lo que ocurrió con la elección del Dr. Alfonsín en el '83). Pero si esa mayoría no se produce, entonces entrará a actuar el Colegio Electoral que será quien decidirá qué fórmula (Presidente y Vice) será llamada a presidir el país por el término de seis años.

Este Colegio Electoral, según lo que dispone la Constitución, deberá reunirse -en la Capital y en sus respectivas Provincias- "cuatro meses antes de que concluya el término del Presidente que cesa en su mandato". Por lo tanto, tras los comicios del 14 de Mayo, los Colegios Electorales deberán tomar su decisión no más allá del 10 de agosto venidero, puesto que el mandato del actual Presidente expirará el 10 de diciembre. Esa es la fecha límite, pero los electores podrán reunirse antes si así lo desean y si consiguen quórum.

El Colegio Electoral realizará una única reunión y si en ella ningún candidato obtiene la mayoría absoluta, el artículo 83 de la Constitución determina que sea la Asamblea Legislativa (Diputados y Senadores juntos) quien elija entre las dos personas que hayan obtenido mayor número de votos. Y, aquí, la Constitución no le fija plazo al Congreso para tomar su determinación, aunque es lógico que este acto se cumpla con la máxima celeridad posible, a fin de no trabar la preparación de los candidatos que resultaran elegidos para la asunción del cargo.

EMISIONES DE RADIO EREVAN PARA SUDAMERICA

En programas especiales para Sudamérica, **Radio Ereván** transmite diariamente desde Armenia en las bandas de 30 y 24 metros, en 9.875 y 1.2050 khrtz, de 19.00 a 20.00 hs.

Las emisiones se realizan en armenio, tras las que se efectúa un resumen de la información en idioma castellano.

Se solicita a los oyentes enviar sus opiniones respecto de la programación.

Dirección de Radio Ereván

Voluntad y capacidad al servicio de la comunidad

El 14 de marzo pasado, en un emotivo acto que contó con la asistencia de la casi totalidad del personal médico y subalterno del Hospital Zonal General de Agudos **"Mario V. Larrain"**, autoridades provinciales y municipales, y miembros calificados de la Ciudad de Berisso, fue puesto en funciones su nuevo director, el Dr. Juan I. Minoian.

El consenso general de este nombramiento constituyó un valioso reconocimiento de la Comuna a una personalidad que ha dedicado su vida profesional al servicio sanitario y social de la misma.

Graduado en la Universidad Nacional de La Plata en el año 1957, el Dr. Minoian enriquece su título de doctor en medicina con las especialidades en Cirugía General, Hipnología Médica, Flebología, Medicina del Trabajo y Organización y Administración Hospitalaria.

Paralelamente cursa estudios en la Facultad de Filosofía y Letras y se perfecciona continuamente con su participación en numerosos congresos y jornadas profesionales.

Incorporado al Hospital desde su época de estudiante, va jalonando posiciones hasta llegar a la Presidencia de su Asociación de Profesionales, cargo que ejerce desde 1963 hasta 1988.

La natural sencillez del Dr. Minoian y su trato afable permiten que todo el que sufre se acerque a él y encuentre no sólo la prescripción médica, sino el necesario consuelo, consejo y ayuda material.

Su entrega generosa como asesor beneficia a numerosas camadas de jóvenes profesionales que pasan por su Guardia a través de 25 años de jefatura.

Por voluntad popular es designado Secretario de Bienestar Social de la Comuna durante los períodos 1980, 1982 y 1983.

A pesar de la distancia, la Comunidad Armenia de Buenos Aires también se ve beneficiada con su labor como profesional, co-fundador y miembro permanente del **"Centro Médico Armenio"**, aún recordado por ex alumnos de las escuelas vecinas y huéspedes del Hogar de Ancianos de H.O.M.. Anteriormente fue activo dirigente del memorable Ateneo Universitario Argentino-Armenio.

Pero su espíritu inquieto no le satisface la dilatada obra médica. Poseedor de una vasta cultura general y pasión por su ancestro, es un incansable pregonero de la Causa Armenia. Imposible conocer a Minoian y no saber algo sobre Armenia y su Epopeya. Como tal, además de improvisado orador en toda tertulia, publica periódicamente artículos en el diario "El Día", de La Plata, crea y dirige un programa cultural en Radio Universidad y un breve ciclo televisivo en Canal 2.

Pero su obra mayor está en la Asociación de Entidades Extranjeras de Berisso, entidad que nuclea a 16 colectividades y que habiendo contribuído a crearla en el año 1978, lo tiene como su primer y renovado Presidente hasta la fecha. Por gestión de esta Institución, Berisso es nombrada **"Capital Provincial del Inmigrante"**, y su labor de difusión cultural trasciende ya los límites del país. La Fiesta del Inmigrante es esperada cada año con verdadero entusiasmo y se ha tornado en "leimotiv" de la actividad comunal y en admiración de gobernadores y ministros nacionales.

El espíritu que trasuntan las manifestaciones de respeto y reconocimiento por las tradiciones, juega un papel preponderante en la elección de la ciudad de Berisso como sede del Primer Congreso Provincial de Informática y Telecomunicación, que acaba de finalizar con inusitado éxito.

La vocación servicial del Dr. Minoian lo hace acreedor, en el año 1979, al reconocimiento de la Secretaría de Inteligencia de la Provincia de Buenos Aires como uno de los diez ciudadanos más representativos del Partido.

Tal vez el homenaje que recibe en el año 1988 del Rotary Club Local, sintetice en tres palabras el perfil de este modesto gran ciudadano. **"Al Dr. Juan Minoian, dirigente comunitario singular..."**. Tal la leyenda de la placa que se le otorgó en esa oportunidad.

Así queda trazada la trayectoria cumplida hasta hoy por este hombre de limpio corazón y férrea voluntad, que cree en los valores del ser humano y honra con los suyos a la Patria que lo vió nacer y a la Colectividad que cimentó sus raíces.

Sólo nos resta desearle un merecido éxito en su nueva gestión directiva y anhelar para el Dr. Minoian una enorme felicidad familiar como la mejor de las recompensas.

Un presente

Hombres e Ideas

Jazmín Haroutiunian de Huttner

Dr. Pedro Tarak

Pedro Tarak no nos habla de su trayectoria, nos alcanza hojas en las que prolijamente está detallado su Curriculum Vitae, algo resumido. Graduado en Masters in Laws, en la Universidad de Indiana (EE. UU.), bajo el padrinazgo de Lynton K. Caldwell, Dan Tarlock y Arístides Fatouros. Se especializa en el área: Política, Derecho y Administración Comparado Ambiental, Derecho y Política Internacional. Sigue luego un curso de Derecho Comparado Ambiental en la Universidad de Estrasburgo.

Nacido en Buenos Aires en el año 1952, todavía permanece soltero. Con gran experiencia laboral y profesional a nivel nacional e internacional, ha ofrecido conferencias sobre la materia en Chile, Perú, Uruguay, Brasil, EE.UU., Kenia e Italia.

Ha publicado numerosos trabajos en idioma alemán, inglés y castellano, que sirven internacionalmente como material de estudio. Admite que "es un milagro que un ser humano pueda vivir normalmente en una ciudad como Buenos Aires, acosado por el deterioro de la decadente infraestructura del medio ambiente, que es todavía más grave que la de los países en desarrollo".

En el edificio de Belgrano que posee la Fundación FARN (Fundación de Ambiente y Recursos Naturales), luego de mostrarnos las instalaciones del mismo -especialmente una nutrida biblioteca con material de consulta en varios idiomas-, nos invita a su despacho.

Die Natur ist uns Anvertraut (La naturaleza es nuestro legado), es un poster pequeño que, aproximadamente, se puede traducir así; es lo primero que vemos y habla de la filosofía por la defensa de la vida, tarea que ocupa las horas de este hijo de armenios, dedicado a su estudio.

Antes de introducirnos en su facinante mundo, nos atraen unas paredes hermosamente pintadas de verde y un ventanal que mira a un umbroso jardín. Las palabras del Dr. Tarak nos sacan de la contemplación:

"Nuestra Fundación se dedica a los aspectos políticos, jurídicos, económicos y administrativos del medio ambiente. Nuestros destinatarios son los decisores públicos o privados -intendentes, asesores, expertos tecnológico-científicos, empresas, bancos, funcionarios provinciales, de municipios, organismos no gubernamentales, universidades (académicos y estudiantes).

Editamos una publicación trimestral que es la única en castellano de este tipo que se edita en el mundo y tiene circulación iberoamericana, en la que se publican muchos artículos traducidos que nos llegan de todo el mundo; viene a ser como un foro escrito para el intercambio de ideas e información sobre legislación internacional, jurisprudencia sobre asuntos locales o extranjeros, documentos... Además tiene una sección bibliográfica y otra en idioma inglés.

Otra actividad de nuestra Fundación son los "diálogos con los líderes mundiales de la política" que se realizan con la colaboración del gobierno estadounidense (United States Information Service) y, este año, también con el Instituto Goethe. Realizamos seminarios y se tratan temas específicos.

Entre los temas tratados está el referido al procedimiento de evaluación del impacto ambiental que tratara el Dr. Lynton K. Caldwell, quien es el autor de este concepto en el mundo; la democratización de las decisiones políticas en relación al medio ambiente, es decir, al futuro de la tierra en que va a vivir cada persona, su participación como individuo en la toma de decisiones en la elaboración de una ley. El ciudadano común debe participar en las audiencias públicas, a través de comisiones de prevención. Debe conceptualizar el ambiente como propio, porque necesita hacer algo para prevenir la degradación de ese medio, para no frustrarse, ya que piensa que el Estado puede ser el que controla y hace el futuro de su propio medio. Hace falta abrir nuevos mecanismos de participación ciudadana, muy específico, donde, esa participación tenga consecuencias jurídicas. Sobre este tema habló el Prof. Dr. Joseph Petulla, de la Universidad de San Francisco. El año pasado nos visitó el Dr. W. Futrell, Presidente del Instituto de Derecho Ambiental de los Estados Unidos, y el tema tratado por él fue: "la política y el manejo de los residuos peligrosos en el mundo". Allí se refirió a la realidad sobre los residuos industriales, agrícolas, que una vez liberados al ambiente tienen consecuencias irreversibles, entran dentro de la cadena atrófica de los sistemas ecológicos y es difícil eliminarlos.

En la Argentina no existe ley alguna para prevenir la liberación de estos residuos y su descarga al medio. Como se ve, es importante discutir y debatir este tópico.

El programa de este año se extenderá a expertos alemanes y suecos; seguimos trabajando con los estadounidenses y estamos articulando los fondos de cooperación internacional a fin de poder tener con nosotros a grandes pensadores y políticos.

Hay muchas instituciones aplicadas a la ecología, tecnología, activismo ambiental, pero no tenemos ninguna que de asistencia técnica en la toma de decisiones para aquellos que tienen que hacerlo. El dirigente, el decisor, tiene que educarse rápidamente, porque debe tomar medidas inmediatas; hacen falta sistemas de educación rápidos e intensivos.

Es difícil saber quién aplica normas y cómo se controlan. Nuestra propuesta es seguir en la elaboración de normas que sean producto de la interacción y confluencia de los distintos sectores de la sociedad, y no una idea brillante de un científico, político o abogado. La sociedad desea normas aplicables. Nuestra Fundación trabaja en ese área, en la capacitación, en cómo hacer las leyes, cómo aplicarlas, cómo organizarnos. Ya hay que hablar de dirigentes empresarios..."

Continuará

CUANDO EL AMOR SE HACE POESIA

A la mujer

En memoria de mi esposa
(Vivís en mi alma)
ARAXI HAGOPIAN
(Ruego me perdones si te lastimé alguna vez)

JOSE BALIAN

Tú eres madrugada, esperanza y luz...,
Tú eres una pequeña virgen nuestra.
Tú eres una pequeña planta,
Tú eres Primavera, linda Nena.

Tú eres primavera... Nena;
Tu alma limpia y llena de juventud y vida...,
Como el aire de primavera...,
Eres la fuente de felicidad y amor...

Tú eres la lluvia de primavera Nena adolescente,
lloras... lloras... con un poco de rebeldía y pasa...,
y de repente cesas tu llanto... y tempestad,
y brilla el sol de siempre...

En la vida misma... ya sos una mujer...
Tenés algo de DIOS...
Por la inmensidad de tu amor...
Como una rama de las múltiples de un árbol...,
Que nace en primavera....

Y la flor de sus pétalos abiertos...
Dice todo... por la continuación de la vida...
Tu rostro es como un libro abierto...
Como una flor primaveral de vida.
"Bendita seas de DIOS"

Adelina de Viola en la Cámara Argentino - Armenia

Vanespack
PAPELERA INTEGRAL • EMBALAJE
AV. CABILDO 3447 - (1429) - T.E.: 70-8143

Մեծարանք՝ նախկին ատենապետներու եւ վարչականներու

Մասնաճիւղիս նորընտիր վարչութեան եւ ատենապետի նախաձեռնութեամբ, Երեքշաբթի Մայիսի 2-ին, Մեծարանքի հանդիպում մը կազմակերպուեցաւ Բարեգործականի մէջ, Վարչութեան նախկին ատենապետներու, վարչական անդամներու, Տիկնանց Յանձնախումբի եւ Երիտասարդաց Լիկայի նախկին ատենապետներու ի պատիւ:

Հոծ թիւով ներկաներուն շնորհակալութեան խօսքով հանդէս եկաւ նորընտիր ատենապետ Պրն. Վահրամ Հայրապետեանը: Ապա ան պատմականը ըրաւ Միութեան մէջ վարչական իր կեանքի 18 տարիներուն, նշեց նուիրուած եւ անձնուրաց վարչական ընկերներու զոհողութիւնները, որոնք հիմք եղան Միութեան հըսկայական ծաւալման, վերյիշեց Միութեանս Ցկեանս Նախագահ Տիար Ալեք Մանուկեանի հետ ունեցած հանդիպումները Միացեալ Նահանգներու մէջ, որոնց ընթացքին մեծապէս քաջալերուած մեծ ղեկավարէն, տքնաջան աշխատանքով շարունակած է օգտակար հանդիսանալ ազգին:

Պրն. Հայրապետեան ներկաներուն փոխանցեց նաեւ Պրն. Ալեք Մանուկեանի ողջոյնները եւ շնորհաւորութիւնները, որոնք փոխանցած էր Ցկեանս Նախագահը նոյն օրը հեռաձայնային խօսակցութեան մը ընթացքին:

Ապա Պրն. Հայկ Շահինեանը ներկայացուց նորակազմ վարչութիւնը եւ Պրն. Օհաննէս Մաթէոսեանը մանրամասն տեղեկութիւններ տուաւ 12-րդ համաշխարհային Երիտասարդաց Լիկաներու Նաւասարդեան խաղերուն մասին, որոնք տեղի պիտի ունենան Պուէնոս Այրէսի մէջ:

Վերջաւորութեան տեղի ունեցաւ կարծիքներու փոխանակութիւն եւ ապա հիւրասիրութիւն:

ՀԲԸՄԻՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
Մայիս 3, 1989

ՏԵՍԱՐԱՆ ՄԸ ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԷՆ.

ԻՆ՞Չ ԿԸ ԳՐԷ ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼԸ ՄԵՐ ՄԱՍԻՆ

Հայկական Մատենագրութիւն

ԱՆԱՆԻԱ ՇԻՐԱԿԱՑԻՆ

Ըստ՝ Գարեգին Վարդապետ Զարբհանալեանին, Մխիթարեան ուխտէն, ծնեալ 1827ին, վախճանեալ՝ 1901-ին, գրաւած է մեր հին մատենագրութեան պատմութեամբ, ուր ան երեւան հանած է.- «Հայ հին մատենագրութիւններու տուած ըստոյգ հիմանց վրայ, թէ Անանիա Շիրակացին, Է.րդ դարուն, 651 թուին, ուսողական գիտութեանց մէջ ծաղկեցաւ եւ դարձաւ հռչակաւոր իր ժամանակամիջոցին մէջ, ան կը համարուի հմուտ համարողագէտ մը....:

Ութը տարի Տրապիզոն քաղաքին մէջ աշակերտեցաւ, Ներհուն գիտնական Տիւքիկոսի մօտ. իրմէ սորվեցաւ համարողական ուսմանց բոլոր գիտելիքները....:

Ապա՝ նոյն գիտութիւնը բերաւ Հայաստան, ունեցաւ քանի մը հմտութենէն. նշանաւոր եղած են Հերմոն, Տրդատ, Աղարիա, Եզեկիէլ եւ Կիրակոս....:

Բարձրագոյն Թանգարան, Հրանդ եւ Զապէլ (Աստուածատուրի, երրորդ տպագրութիւն, 1921 - Պոլիս)

Ոչ միայն հին, այլ միջին եւ արդի շրջանի հայ գրականութեան պատմութեան մէջ բացառիկ տեղ մը կը գրաւէ Անանիա Շիրակացին, իր մշակած նիւթին՝ թուագիտութեան բերմամբ, բայց ան, որքան թուագէտ, նոյնքան գրագէտ էր, Աստուածաբան ու բարեխօս:

Շիրակացիի գլխաւոր գործը եղած է Աստեղագիտութիւնը, ան կը խօսի թէ՝ երկինքին, թէ՛ երկրիս, եւ թէ՛ ծովուն մասին:

Նաեւ եւ առաջ՝ Անանիան նախակարապետը հանդիսացած է, Է.րդ դարուն, 651 թուին, իր ուսողութեամբ ու համարողութեամբ:

Ան յայտարարած է թէ, աշխարհագունդը կը թաւալի ամենայն արագութեամբ արեւուն շուրջը:

Այս յանդուգն գիւտին յայտնութեան առիթով, հայ եկեղեցին, որմէ բանադրանք, պատիժ տնօրինած չէ Շիրակացիին:

Երկրորդ՝ լեհացի Նիկողայոս Կոպեռնիկ 1473–1543-ին, երրորդ՝ իտալացի Գալիլէ Գալիլէի 1564–1642ին, յետագային երկուստեք ճանչցան ու պաշտպանեցին վարկածը Շիրակացիին:

Մինչդեռ՝ Կոպեռնիկ ու Գալիլէ գտիչները, մեղապարտ անուանուեցան իրենց եկեղեցիներէն, մեղանչած ըլլալնուն համար սրբոց գրոց դէմ:

Երբ Անանիան կը կրկնապատկէր իր գիտական ճիգերը, Կոպեռնիկ եւ Գալիլէ տակաւին աշխարհ չէին եկած, սակայն այս երկու եւրոպացիներու կենսագրական գիծերը արձանագրուած են միջազգային հանրագիտակներու մէջ եւ դիտմամբ՝ անտեսուած են վարքն ու գործունէութիւնը Շիրակացիին:

Անանիան՝ հնարեց իր գիւտը 651ին, Կոպեռնիկ՝ 1543ին, 892 տարի ետք Անանիայէն, իսկ՝ Գալիլէ՝ 1642ին, 991 տարի ետք Շիրակացիէն:

Ո՞ր չար ազգի գողօններ, գաղտագողի մուտք գործած են հայ մշակոյթին սրբազան կալուածները, որ իրենց կը վերագրեն, կը համարեն Շիրակացիին յայտնաբերած գիւտը:

Վարձկան՝ հոպիտ սիոնական եւրոպացիներ, ամերիկացիներ, ամօթաբար խեղաթիւրած, շրջեցուցած են հայ մշակոյթին յատուկ պատմութիւնը:

Նախ Թուրքը՝ անցեալին ներկայիս, իր կաշառքով, ՕԹԱՆ-էն ստացած միլիոնաւոր տոլարներով, եղծանած է, Է.րդ դարուն մէջ, Անանիային հնարած գիւտը, զայն յատկացուցած են Կոպեռնիկին ու Գալիլէին, որոնք՝ դեռ ծնած չէին 651-ին, երբ Շիրակացին արդէն հնարած էր իր հոյակապ գիւտը:

ՎԵՐՋԸ ՅԱՋՈՐԴԻՒ

Քաղեց՝ ԱՆԴՐԷԱՍ ԳԱՐԱՄԱՆԵԱՆ

Նոր ցոյցեր Երեւանի մէջ

Ֆրանսփրէս լրագրական գործակալութիւնը Մայիս մէկ թուագրուած մասնաւոր հեռագրով մը կը տեղեկագրէ Մոսկուայէն:

Աշխատանքի միջազգային օրուան առիթով տասնեակ հազարաւոր հայեր տողանցեցին Երեւանի փողոցներուն մէջ կառավարութեան դէմ թշնամական լոզունգներ արտայայտող ցուցապաստառներ բարձրացուցած բանակազօրքին ու ոստիկանութեան առջեւ:

Ցուցարարները, որ կ'արհամարհէին, հանրային հաւաքոյթները արգիլող ի զօրու միջոցառումները, կը պահանջէին ազատ արձակումը Ղարաբաղի Կոմիտէի անդամներուն:

TERKA
S.A.C.I.F.I. y A.
Fábrica de tejidos
Fábrica:
Av. Dr. Arturo Illia 2740 - (1754) San Justo Bs. As.
TE. 651-1651/0634
Administración y ventas:
Moreno 1235 (1091) Cap. TE. 37-3829/6102

La clásica cocina francesa
con un toque oriental
Au Bon Air
Cocina personalizada de
Fereydoun Kia
Tres Sargentos 496 - (1054) - Buenos Aires - Argentina
T.E.: 313-2135

Doctor
Luis H. Vertanessian
Escribano
Florida 375, 4°
TE. 334-5726/28

Electrónica DE LA PAZ
de Esteban Minassian
Service
REFORMA A BINORMA
AUDIO - VIDEO - T.V.
RETIRAMOS A DOMICILIO
National Panasonic
PHILCOLOR
PHILCO
Talent ITT
JVC GRUNDIG
NEC PHILIPS
783-1109
785-6646
Ciudad de la Paz 1782 - Capital Federal

Փրոֆ. Բարխուդարեանի դասախօսութիւնը

Հոծ բազմութիւն մը, բաղկացած գաղութիս զանազան հայ կազմակերպութիւններու, միութիւններու եւ մամուլի ներկայացուցիչներէ, լեցուցած էր Նոր Մարշալի հանդիսասրահը, Հինգշաբթի, 4 Մայիս, ժամը 20·30ին։

Ներկայ էր Թեմիս Սրբազան Առաջնորդ Գերշ. Գրիգորիս Եպս. Բունիաթեան հայրենի ականաւոր պատմաբան Փրոֆ. Վատիմիր Բ. Բարխուդարեանի խիստ շահեկան դասախօսութեան։

Բացումը կատարեց Սեան շաբաթաթերթի պատասխանատու Պրն. Գաղուս Զօլաքեան, եւ հայերէն դասախօսութիւնը համաժաքար քաղաքերէնի թարգմանեց Փրոֆ. (ա) Անթարամ Ահարոնեան։

Դասախօսը ընդգրկեց 1870էն մինչեւ 1920 ժամանակաշրջանը, խօսեցաւ յըստակ եւ առարկայականօրէն իրաւ պատմաբանի մօտեցումով– 1870 Սան Սթեֆանոյի եւ Պերլինի ժողովներուն մասին, չեշտեց ցեղասպանութեան գիտական փաստերը հաւաքելու եւ զանոնք Աշխարհին ներկայացնելու անհրաժեշտութեան մասին, որպէսզի Արար Աշխարհ, յետ ծանրացման, զատապարտէ հնարաւոր փաստերու հիման վրայ։

Ցետ դասախօսութեան, ընթացք տրուեցաւ ազատ հարցազրոյցի, գրաւոր հարցումներու հիման վրայ, որ շատ աւելի երկար տեւեց քան դասախօսութիւնը։

Հարցումները կ'ընդգրկէին Արցախեան հարցը, երկրաշարժը, Հայրենիքի այժմու տնտեսագաղաքական վիճակը, եւ այլն··· որոնց բոլորին Պատմաբանը պատասխանեց համապարփակ, յըստակ ու համոզիչ տուեալներով։

Այսպէս այն հարցումին, որ կը վերաբերէր Պատմութեան վերարժէքաւորման, Հ.Ց. Դաշնակցութեան ղերի գնահատանքին՝ պատասխանեց թէ հայ կուսակցութիւններու ինչպէս նաեւ կրօնքի հարցերը սկսած են քննարկուիլ, ուսումնասիրուիլ ազատութեան ընձեռած նոր մթնոլորտին մէջ, առարկայականօրէն եւ գիտական հիմերու վրայ։ Այսպէս երեւան եկած լոյսին տակ, կարելի պիտի ըլլայ բնորոշել թէ ի՞նչ եղած է իրաքանչիւրին իրաւ դերը, պատմութեան մէջ։

Ինչ կը վերաբերի գերմաններուն դերին հայ ցեղասպանութեան նկատմամբ՝ ըսաւ թէ, որպէս Թուրքիոյ դաշնակիցներ, անոնք թոյլ տուած են –աչք գոցած են– թուրքերուն վայրագութիւնները, առաւել փաստարկութիւններու համար հայրենի գիտնականներ, այժմ, Գերմանիոյ մէջ, կ'ուսումնասիրեն զոյգ արխիւները, ի մասնաւորի գանոնք պատճենահանելու եւ Հայաստան փոխադրելու համար։

Ցոյժ չահեկան հարցազրոյց մը որ վերջ գտաւ ուշ գիշեր, եւ որմէ բազմութիւնը մեկնեցաւ լաւ տպաւորութեամբ խոր գոհացումով։

Փրոֆ. Բարխուդարեան կ'այցելէ Հ.Ռ.Ը.Մ.ի Մարի Մանուկեան Կրթ. Հաստատութիւնը

Հայրենի նշանաւոր պատմաբանը, որ հիւրաբար կը գտնուի մեր մէջ, հանդիպում մը ունեցաւ Հ.Ռ.Ը.Մ.ի Մարի Մանուկեան Կրթական Հաստատութեան երկրորդականի աշակերտներուն հետ, Հինգշաբթի, Մայիս 4ի առաւօտուն, կիւլպէրեան Հանդիսասրահին մէջ։

Ցետ հաստատութեան տնօրէն Պրն. Գէորգ Մարաշլեանի բացման խօսքին յարգելի հիւրը խօսեցաւ համապարփակ կերպով Հայրենիքի մէջ, յետ երկրաշարժի, յառաջացած դժուար կացութեան, պատասխանատուներու մտավախութեան, վերաշինութեան, Սփիւռքահայութեան եւ այլ նիւթերու մասին, եզրակացնելով որ պատմութեան հոլովոյթին յաղթահարած ենք, չատ աւելի մեծ դժբախտութիւններու դարձեալ պիտի յաղթահարենք, ելոյթը քանիցս ընդհատուեցաւ ներկաներուն բուռն ծափահարութիւններով։ Նաեւ ունեցաւ մտերիմ խօսակցութիւն աշակերտներուն հետ խանդավառ ու սիրալիր մթնոլորտի մը մէջ։

Պրն. Գէորգ Մարաշլեան փակեց հանդիպումը հրաւիրելով աշակերտները ներկայ գտնուիլ Փրոֆ. Բարխուդարեանի Նոր Մարաշ տան մէջ կատարելիք դասախօսութեան, նոյն օրը ժամը 20·30ին, «Հայ ցեղասպանութեան ուսումնասիրութիւնն ու իրականութիւնը» նիւթով։

Հարցազրոյց Փրոֆ. Վ. Բ. Բարխուդարեանի հետ

Մամագրութիւնս ժամադրուած էր Ուրբաթ, 5 Մայիս, առաւօտեան ժամը 9ին Հայրենի ականաւոր պատմաբան Փրոֆ. Վատիմիր Բ. Բարխուդարեանի հետ, Վիլթըն Փալաս Պանդոկի հիւրասրահին մէջ։

Հարցազրոյցը ընթացաւ մտերմիկ ու սիրալիր մթնոլորտի մը մէջ ուր արծարծուեցան հայ իրականութիւնը յուզող կենսական հարցերը։

Փրոֆ. Բարխուդարեան տուաւ լայն տեղեկութիւններ բոլոր այն աշխատանքներուն մասին, որոնք կը վերաբերին հայ դատի հետապընդման, 1915ի ցեղասպանութեան չուրջ գիտական տըւեալներ հաւաքելու երախտաւոր գործին, ընդգծելով 1937էն սկսեալ, տակաւին լոյս չտեսած, բոլոր գրողներու, առանձ խորութեան գործերու հրատարակութեան եկեղեցիի պատմութեան, մեր ազգային պատմութեան հայդուկային շարժումներու վերագրման եւ այլ հարցերու կարեւորութիւնը։

Ցօսեցաւ Սփիւռք-Հայրենիք կապերու հզօրացման գծով, թէ ծրագրուած աշխատանքները կը նախատեսեն սփիւռքահայ եւ հայրենի պատմաբաններու եւ գրողներու համագործակցան ժողովներ ու հանդիպումներ, ուր յատուկ կարեւորութիւն պիտի տրուի իրաքանչիւր հայ գաղթօճախի։

Ակնարկելով այս ուղղութեամբ ցարդ կատարուած չափումներուն յիշեց հունգարական գաղութը, ուր նկատի «հայ վարչապետ ունեցեր ենք«, ժանոս Ցեցեանը, որ հունգարական «Արմենիա» օրաթերթի միջոցաւ լայն տեղեկութիւններ կը հաղորդէր, ինչ կը վերաբերի իտալահայ գաղութին, կը նախատեսուի, Փրոֆ. Լեւոն Զէքեանի հետ համագործակցաբար, եւ կիլպէնկեան ֆոնտի մասնաւոր նպաստով պատճենահանել ու հայրենիք տեղափոխել Վենետիկի բոլոր արխիւները։ Մասնաւոր գնահատանքի խօսք արտայայտեց նաեւ Փրոֆ. Ռիչըրտ Ցովհաննէսեանի հայ ցեղասպանութեան գծով բերած նպաստին, 2000 միքրոֆիլմերու պարունակած արխայինի նիւթերուն եւ այլնէն։

Մամագրութեանս մէկէ աւելի հարցումներուն Հայաստանի ներկայ տնտեսաքաղաքական վիճակին, արտագաղթի, Սփիւռքի վերարժեքաւորման գործերուն առընչուող, Փրոֆ. Բարխուդարեան պատասխանեց թէ ներկայ Ազատութեան մթնոլորտին մէջ եւ նոր տուեալներու եւ փոփոխութիւններու լոյսին տակ՝ կայ յեղաշրջում մը յատակ եւ ողջունելի, միմիայն առողջ եւ իրաւ հայրենասիրութիւնը կապ չունի ծայրայեղութիւններու հետ, կոչուած անհետանալու։ Մեր պատմութեան, ներկայ թէ անցեալ, վերարժէքաւորումը ցոյց պիտի տայ առարկայականօրէն իրաքանչիւրին իսկական դերը պատմութեան մէջ –այնպէս՝ ինչպէս որ եղած է, ոչ աւելի ոչ պակաս – յօգուտ հայ ազգին։

Հրաժեշտ կ'առնենք յարգելի հիւրէն, որուն կը ըսպասէ խճողուած յայտագիր մը բեղմնաւոր գործունէութեան։

Գարեգին Բ. Էջմիածին գնաց

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան դիւանը կը հաստատէ որ Գարեգին Բ. կրցած է մեկնիլ Հայաստան Ցորեքշաբթի, Ապրիլ 19–ին, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Գարեգին Բ. Կաթողիկոսը ընդառաջելով Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին հրաւէրին էջմիածին մեկնեցաւ տասնօրեայ շրջանի մը համար։ Երկու Հայրապետները աւելի գործակցական հայեցողութեամբ պիտի խորհրդակցին Լենինականի շրջանի երկրաշարժէն աղէտեալ քաղաքներու եւ գիւղերու վերաշինութեան եւ ժողովուրդին վերականգնման ծրագիրները միասնաբար ուսումնասիրեն։

Գարեգին Բ.ի կ'ընկերանան Բերիոյ Թեմի Առաջնորդ՝ Սուրէն Արք. Գաթրոյեան, ամերիկեան զոյգ Թեմերու առաջնորդներ՝ Մեսրոպ եւ Տաճեա Արք.եր, Ազգ. Կեդրոնական վարչութեան անդամներ՝ Ոսկեբերան Արզումանեան, Երանդ Բամպուկեան եւ գաղափանակիր՝ Բաբգէն Աբեղեան Զարեան։

Գարեգին Բ. Մոսկուա հասած էր Ուրբաթ վաղ առաւօտեան։

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ՎԵՀԱՓԱՌԻՆ ՀԵՏ ՄԱՑՈՐ ՏԱՃԱՐԻ ԱԻԱԳ ԽՈՐԱՆԻ ՎՐԱՑ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԷՆ ԵՏՔ

Ներքին Սփիւռքը

«Հարիր Քոչանիձէն (կրօնափոխ համշենահայ, կիրզիզիայի բնակիչ), զայրացած աշխարհի անարդարութեան ու մեր ժողովրդի դառը ճակատագրի դէմ, ասաց· 'Ազգութեամբ ու արիւնով հայ եմ, բայց մահմեդական եմ. լեզուս հայերէն է, համչէնի բարբառը· անձնազրով խեմշիլ եմ, անունս ա-րաբական է, ազգանունս՝ վրացական· ծնուել եմ կիրզիզիայում, սովորել դիզերէն, բայց զրական հայերէն չգիտեմ: Այս ի՞նչ աշխարհ է, ի՞նչ ազգ ենք, ի՞նչ ճակատագիր':»

Երբ կը խօսինք 1988 Դեկտեմբեր 7ի երկրաշարժին պատճառած աւերին եւ մարդկային կորուստին մասին, մեր ուշադրութիւնը անպայմանօրէն կը սեւեռի մէկ կէտի· հայրենի հողին վրայ մեր ժողովուրդի գոյատեւումին: Տարօրինակ թուի թերեւս այս հաստատումը, բանի որ ժողովուրդը իր հայրենիքին մէջ ապահովութիւնը ունի ապրելու, բազմանալու, տեւելու: Ասիկա պիտի ըլլար անոնց պարագային՝ որոնք կ'ապրին խաղաղական եւ տնտեսական յարաբերաբար բնականոն պայմաններու մէջ, եւ իրենց ոտքերուն տակ կը գտնեն պարարտ հող՝ շնորհաբաշխ բնութեան մը բարիքներով լիացած:

Մեր հայրենիքին ճակատագիրը տարբեր է:

Համաշխարհային Առաջին Պատերազմի տակնուվրայութիւններէն ետք, երբ երկրագունդի խարտէսը հիմնական փոփոխութիւններու ենթարկուեցաւ, մենք ալ ունեցանք երկիր մը զոր մեր հայրենիքը կրնայինք կոչել: Ու այդ հայրենիքը – մէկտասներորդը պատմական Հայաստանի – ժայռ էր ամբողջ, քար: Բնութիւնը, այնքան շռայլ մեր շուրջբոլորը, միայն քար բաշխած էր մեզի այնքան առատորէն:

Ու այդ ժայռաբեկորին վրայ եկան բնակութիւն հաստատելու հայեր, հայրենիք կերտելու:

Բնութիւնը կարելի պիտի ըլլար յաղթահարել, եթէ Հայաստանի խաղաղական պայմանները ներէին: Դժբախտաբար այդ պայմանները – ստեղծուած մարդոց կողմէ – աւելի խիստ էին ու դաժան քան Հայաստանը իրենց գիրկին մէջ ցցմող Հայկական Պարի ու Գեղամայ Լեռներու հսկաները:

1920էն ետք, արդէն սկսաւ հիւծած եւ արիւնահամ Հայաստանէն ժողովուրդին արտահոսքը: Գաղթ՝ որ մինչեւ այսօր կը շարունակուի: Պիտի չանդրադառնամ դէպի արտասահման արտագաղթին, այլ պիտի նկարագրեմ այն ալիքը որ եօթանասուն տարիներէ ի վեր կ'ուղղուի մեր փոքրիկ հայրենիքին մէջ դէպի Խորհրդային Միութեան բոլոր շրջանները: Գրութեանս մէջ յիշուող փաստերուն եւ թուանշաններուն մեծագոյն մասը առած եմ Սերգէյ Վարդանեանի «Մենք պարտաւոր ենք» խորագրով երկար յօդուածէն, որ հրատարակուեցաւ «Սովետական Հայաստան» օրաթերթի 9 Փետրուար 1989ի թիւին մէջ:

Հայաստանէն դէպի Խորհրդային Միութեան զանազան շրջաններ կատարուող արտագաղթի երկու անջատ դասաւորման կարելի է ենթարկել – պարտադիր գաղթ եւ կամաւոր հեռացում:

Նախ պէտք է ճշդել թէ գոնէ 1830ական թուականներէն – իսկ որոշ շրջաններ՝ շատ աւելի առաջ – հայկական գաղութներ գտնուած են Հիւսիսային Կովկասի, Խրիմի, Ուքրաինոյ արեւմտեան շրջաններու, Մոսկուայի եւ Ս. Պետերբուրգի (Լենինկրատի) մէջ: Այս գաղութներէն շատեր, ինչպէս Նոր Նախիջեւանը, մեր ժողովուրդի մշակոյթին եւ քաղաքական կեանքին ընծայած են տաղանդաւոր գործիչներ, ունեցած են ազգային–մշակութային աշխոյժ գործունէութիւն, մամուլ, դպրոց, եկեղեցի եւայլն:

Սակայն այդ հին գաղութներու կողքին նորեր հաստատուեցան 1920ական թուականներէն սկսեալ, բոլորովին պարտադիր եւ ապօրէն պայմաններու տակ, ճղակոտոր դարձնելով մեր ժողովուրդին դարաւոր ծառը:

Պարտադիր արտագաղթի («վերաբնակեցում»ի) առաջին օրինակները կուգան 1923էն, երբ Հայաստանի ներքին գործերու նախարարութեան «Կենտրոգան 1923էն, երբ Հայաստանի ներքին գործերու նախարարութեան «Կենտրոնական Էվակուացիոն» բաժինը Ապրիլ 24ին կը դիմէ Ռուսաստանի՝ «Հայասնակն Էվակուացիոն» բաժինը Ապրիլ 24ին կը դիմէ Ռուսաստանի՝ «Հայաստանի հողագործական գիւղացիներուն հիւսիսային Կովկասում վերաբնակեցնելու մասին» հողագործական գիւղացիներուն հիւսիսային Կովկասում վերաբնակեցնելու մասին» խոյժ գործունէութիւն, մամուլ, դպրոց, եկեղեցի եւայլն:

Սակայն այդ հին գաղութներու կողքին նորեր հաստատուեցան 1920ական թուականներէն սկսեալ, բոլորովին պարտադիր եւ ապօրէն պայմաններու տակ, ճղակոտոր դարձնելով մեր ժողովուրդին դարաւոր ծառը:

Պարտադիր արտագաղթի («վերաբնակեցում»ի) առաջին օրինակները կուգան 1923էն, երբ Հայաստանի ներքին գործերու նախարարութեան «Կենտրոնական

(ՇԱՐ. 11-ՐԴ ԷՋԷՆ)

են, ուրիշներ վերադարձած, դարձեալ մեկնած, եւայլն: Սակայն Վարդանեան կուտայ 1970-1984, տասնչորս տարիներու գաղթածներու թիւին մօտաւոր հետեւեալ ցուցակը.

Ռուսաստան՝ 103,000 - Ուէյրանիա՝ 22,793 - Վրաստան՝ 20,246 - Մոլտավիա՝ 1,449 - Պելոռուսիա՝ 691 - Լադվիա՝ 992 - Էսթոնիա՝ 763 - Լիտվա՝ 573 - Ղազախստան՝ 4,491 - Իւզպէկիստան՝ 3,962 - Թիւրքմենիա՝ 1,950 - Տաճիկիստան՝ 747 - Կիրգիզիա՝ 502:

Ընդհանուր գումար՝ 162,159:

Իսկ 1984-1988 տարիներուն արտագաղթը աւելի թափ առած է:

Տակաւին մի քանի ամիս առաջ, հայաստանաբնակ բղթակցուհի մը յօդուածով կը ներկայացնէր իր տեսածները Ռուսական հանրապետութեան մէջ, եւ զայրոյթով կը գրէր մօտ 10,000 հայ շինարարներու մասին որոնք այդ երկրամասի գիւղերուն եւ աւաններուն մէջ դպրոցներ եւ ակումբներ կը շինեն, մինչ Հայաստան այլեւս պահանջ ունի վարպետ շինարարներու: Այդ տողերը գրուած էին երկրաշարժէն առաջ: Իսկ հիմա տասնեակ հազարաւոր ռուս, ուէրանացի եւ այլ ազգութեամբ շինարարներ Լենինականը, Սպիտակը, Ստեփանաւանը եւ հայկական գիւղերը կը վերակառուցանեն...:

Արտահոսքը իր տնտեսական պատճառները ունի: Հայաստան շատ յառաջացած ծառտարարութեստի տէր չէ տակաւին, հետեւաբար իր մասնագէտները դուրս պէտք է երթան գործ գտնելու: Բժիշկներ, գիտնականներ, այլ մասնագէտներ, վարպետ բանուորներ անոնք կ'ըսեն: Մեծ մասը դուրս կ'ելլէ շուտով վերադառնալու խոստումով եւ հաւատքով, սակայն շատ քիչերն են որ կը վերադառնան: Օտարութեան մէջ անոնք աղի ծման կը հալին-կը ձուլուին ազգութիւններու մէջ: Օտարներու հետ ամուսնութիւնները կը բազմանան, կապը Հայաստանի հետ հետզհետէ կը տկարանայ, հայրենի տունին յիշատակը տակաւ կը խամրի-կ'աղօտանայ, ի վերջոյ մարելու համար:

Այսօր մօտ ԵՐԿՈՒ ՄԻԼԻՈՆ հայեր ցրուած են Խորհրդային Միութեան մէջ, եւ բացի Վրաստանէն եւ Արցախէն՝ ո՛չ մէկ տեղ հայկական թերթ կայ, կամ հայերէն գիրք կը տպուի, կամ ակումբ, թատրոն եւայլն գոյութիւն ունին, բացի այն նախնական մանր ջայլերէն որոնք վերջին տարուան ընթացքին առնուած են Մոսկուայի, Լենինկրատի, Թալլինի եւ այլ բաղի մը հաղաքներու մէջ:

Օտարացումը անսանձ կ'արշաւէ:

Ջայն կասեցնողը պիտի ըլլայ Հայաստանի կառավարութիւնը՝ որ իր ընդարատրութիւններուն առաջնագոյնը պէտք է տրամադրէ սատարելու հայկական դպրոցներու բացումին, անոնց՝ դասագիրքերով եւ ուսուցիչներով ապահովումին, երեւանեան թերթերու եւ գիրքերու տարածումին, երաժշտական, պարային, թատերական եւ այլ խումբերու առաքումին, եւայլն: Հայաստան տարիներով լքած է, իր երկու միլիոն զաւակները իրենց բախտին:

Այսօր երբ մեր հայրենիքէն ներս ընկերային, տնտեսական մեծ փոփոխութիւններ կը կատարուին, Հայաստանի կառավարութիւնը պէտք է նախաձեռնարկ ըլլայ վերընդունելու, վերարձակեցնելու եւ աշխատանքով ապահովելու անոնք որոնք վերադառնալ կը փափաքին: Այսպիսիներու թիւը մեծապէս կրնայ ազիլ եթէ ստեղծուին տնտեսական եւ կենցաղային լաւ պայմաններ:

Ես Մոսկուայի Հայ Տունին մէջ կիրակի մը ականատես եղայ թէ ինչպէ՛ս Երեւանէն եկած երիտասարդ ուսուցիչ մը եւ ուսուցչուհի մը հրաշքներ կը գործէին սրահին եւ սենեակներուն մէջ հաւաքուած հայ փոքրիկ ուսանողներուն, ինչպէս նաեւ տարեցներուն հետ՝ որոնց շրթունքներուն վրայ դարձեա՛լ կը ծաղկէին - շատ երկար ընդմիջումէ ետք - հայ լեզուին սուրբ բառերը, կը լսուէին հայ երաժշտութեան քաղցր եղանակները, եւ ուր ձեւ ու մարմին կ'առնէին հայկական պարերու հրեշտակային շարժումները: Ասիկա կարելի է կրկնել ամէն տեղ ուր հայեր կը գտնուին:

Մասնաւորաբար Մեծ Աղէտէն ետք, երբ բազմահազար բանուորներու եւ վարպետներու մահը կը սգանք, պէտք է գուրգուրանք իւրաքանչիւր հայու վրայ, պէտք է ամփոփուինք, մեկնանք՝ լաւագոյն եւ ամենէն արագ կերպով դարմանելու երկրաշարժին չարիքները: Մենք իրաւունք չունինք ընդհակառակն մէկ հայ կորսնցնելու օտարութեան: Արտասահմանի հայութեան շարունակուող արիւնահոսութիւնը արդէն ծղոտոտոր կը դարձնէ հայ ժողովուրդի ծառը. չենք կրնար արտօնել որ կորստի նահ՛ւ «ձերբին սիփոփ»ը, օտարութեան մէջ անհետին-հալին երկու միլիոնէ աւելի հայեր:

Երկու միլիո՛ն...: Քանի՞ միլիոն ենք որ երկուքը օտարութեան համիին բերանը նետենք:

ԱՐԱՔ ԳԱԼԱՅՃԵԱՆ

ՄԱՅՐ ՍՓԻՒՌՔ ԼԻԲԱՆԱՆԷՆ

Մարդկային ու նիւթական ծանր կորուստներ հայկական թաղամասերու մէջ

12 զոհ եւ շուրջ 30 վիրաւոր

Մանր, չատ ծանր եղան Լիբանանի մարդկային եւ նիւթական կորուստները վերջին բախումներուն հետեւանքով: 14 Մարտէն ասդին, երբ Զօր. Միշէլ Աուն պատերազմ յայտարարեց Լիբանան գտնուող սուրիական ուժերուն դէմ, բատ մեջազգային մամլոյ գործակալութիւններու՝ շուրջ 100 սպանեալ եւ 700 վիրաւոր ինած է Պէյրութի երկու ընդհանրներուն եւ անոնց նայող լեռներուն եւ մինչեւ հեռաւոր լբնակավայրերու մէջ, ինչպէս Շեթորա եւ Ժնպէյլ:

Մանր եղան նաեւ կորուստները լիբանանահայութեան, մարդկային եւ նիւթական իմաստով, հետեւանքով հայկական թաղամասերու վրայ եւ այլուր ինած հրթիռներու, ռեղանօթային ռումբերու եւ Տորայի վարելանիւթի չտեմարանին պայթումին, որ, ինչպէս յայտնի է, առանձինն պատճառեց նիւթական բազմամիլիար կորուստներ եւ շուրջ 88 վիրաւորներ: Նիւթական անհաշուելի վնասներ կրեցին հայապատկան տուներ, գործարաններ, գործատեղիներ, խանութներ եւ ինքնաշարժներ, ինչպէս նաեւ ազգային հաստատութիւններ: Վնասները՝ որոնց հաշուեկշիռը առայժմ չատ դժուար է կատարել: Սակայն մարդկային կորուստները, տակաւին ոչ վերջնական, հայոց չարքեբուն մէջ, եղան անդարմանելի, երբ ռումբերը խլեցին 12 ազգայիններու կեանքը եւ վիրաւորեցին մօտաւորապէս 80 ուրիշներ:

Այս իմաստով խիստ աղիտալի եղաւ երկուշաբթի 3 Ապրիլի գիշերը, երբ հայահոծ Արաբած թաղամասին մէջ ինկան 4 երիտասարդներ եւ վիրաւորուեցան ուրիշներ: Այդ երիտասարդները՝ ՌԱԿ եկարեան ակումբի ընկերներէն Ցակոբ Աբգարեան եւ եղբայրը՝ Գէորգ, եւ ըրջանի Հ.Ց.Դ.-ի ակումբէն նդիկ Գայայեան եւ կարօ Տէրտէրեան, իրենց կեանքը վրայ տուին պատահական-թեան ճամբուն վրայ, ըրջանի բնակիչներուն օգնելու պահուն: Իրարու հետեւ արձակուած հրթիռներ խլեցին անոնց մատաղ կեանքը, եւ պատճառեցին նաեւ ծանր վիրաւորներ, որոնց չարքին՝ ՌԱԿ Պայքար ակումբի ընկերներէն եւ Թ.Մ.Մ. Պարխումբին անդամներէն Պետիկ Թորոսեան, Վազգէն Օհանեան՝ նոյնպէս Թ.Մ.Մ. Պարախումբէն, եւ եղերբախտ Աբգարեան եղբայրներուն մայրը, որուն բոլորը ալ փոխադրուեցան հիւանդանոց: Գուրճ Համուտի Մարաշ թաղի մէջ ինկած հրթիռ մը խլեց միանգամայն երեք հոգիներու կեանքը - Խորայէլ Գէնեան եւ Ստեփան ու Եբրաքսի Պալպուշաքեաններ:

Դարձեալ հայահոծ Մարիխայէլի ըրջանին մէջ, ուր նոյնպէս բազմաթիւ հրթիռներ իննան, պայթումի մը զոհ գնաց Նուպար Վարդանեանը, մինչ իր որդին՝ Հրաչ Վարդանեան, տէր եւ տնօրէն Հիսթիօ Մելոտիդ, վիրաւորուեցաւ եւ փոխադրուեցաւ հիւանդանոց: Նաքքաղ Թաղամասին մէջ, հրթիռ մը, բնակարանէ մը ներս մտնելով խլեց կեանքը հայ տիկնոջ մը, Զարուհի Սիմիթեանին, մինչ լիբանանեան բանակին ծառայող հայ զինուոր մը, ցակոբ Գապաքեան, զոհ գնաց բախումներու: Զնայուեցաւ նաեւ մայրաքաղաքին արեւմտեան ըրջանի հայկական թաղամասերէն Զոքաք Պլաթը, ուր խօժէնի կիսմիւլեան զոհ գնաց հրթիռի մը:

Ինչպէս ըսուեցաւ, կան նաեւ երեսնեակ մը հայ վիրաւորներ, որոնց մէկ մասին անունները Թուեցինք վերը, եւ որոնց չարքին կը գտնուի գծագրիչ-ուսուցիչ Վազգէն Մուղալեանը:

Միւս կողմէ, զանազան ըրջաններէ հաւաքուած տեղեկութիւնները ցոյց կուտան նիւթական անհաշուելի կորուստները հայկական ազգային կալուածներու, որոնց չարքին՝ «Ազդակ» տպարանի չէնքը, որ ծանրօրէն հարուածուեցաւ Տորայի վառելանիւթի չտեմարանի պայթումէն, կողքին գտնուող Վ.՝ Թէքէեան վարժարանը, Ս. Վարդանանց, Ս. Խառնոյեան Մանկանց, Ս. Սարգիս, Ս. Աստուածածին, Խալիլ Գետեփի Ս. Յարութիւն, Անթիլիասի վանքին մէկ մասը եւ ձիւնիի Ս. Յարութիւն եկեղեցին: Նմանապէս վնասներ կրած են Ազգային Նուպարեան, Էհրամճեան եւ Աբգարեան վարժարանները, ինչպէս նաեւ Սահակեան-Վ. Մկրտիչեան քոլէճի չէնքը, ուր տեղատրուած է նաեւ «Արարատ»ի տպարանը: Այս վերջինն փարքինկին վրայ պայթած հրթիռ մը այրած է 8 ինքնաշարժներ: Նիւթական մեծ ու փոքր մնասներ կրած են նաեւ Հազմիճի Հայ Կաթողիկէ եկեղեցին զանգակատունը եւ Մխիթարեան վարժարանը, Ազգ. Առաջնորդարանի չէնքը, Գուրճ Համուտի Ս. Փրկիչ եկեղեցին եւ անոնց կից Մեսրոպեան վարժարանը, Նոր Մարաչի Հայ Աւետ. եկեղեցին եւ զաղրոցը՝ Շամլեան Թաքիկեան, եւ, Հ.Բ.Ը.Մ.Ի Լ.Կ. Նազարեան վարժարանը:

REPUESTOS Y ACCESORIOS

— PEUGEOT —

TATEOSSIAN HNOS. S.A.

IMPORTACION - EXPORTACION

FABRICACION
BUJIAS EYQUEM

CABELLO 3363/65
1425 BUENOS AIRES - REP. ARGENTINA

T.E.: 801-3952/8959
801-3957/6634

Koulaksizian Hnos. S.A.

FABRICACION DE TEJIDOS

LIMA 3560-(1678)CASEROS

TE. 750-5883/3501/4632

Հ.Ե.Ը.ի ուսանողական յանձնախումբի վիճաբանական երեկոն

Կիրակի, Ապրիլ 2, 1989, կազմակերպութեամբ Հ.Ե.Ը.ի Ուսանողական Յանձնախումբին, տեղի ունեցաւ քաղաքական վիճաբանական ասուլիս մը, Հ.Բ.Ը.Մ. Մարի Մանուկեան Վարժարանի Աղաճանեան սրահին մէջ։

Նոր օրերու քաղաքականացած երիտասարդութեան համար խիստ կարեւոր էր նիւթը՝ «Հայ ազգի գործունէութեան ծրագրումը յառաջիկայ տասը տարիներուն», սփիւռքահայ երիտասարդութեան տեսանկիւնէն դիտուած, եւ որուն կը մասնակցէին երեք երիտասարդ մտաւորականներ՝ Վարդան Ոսկանեան, Րաֆֆի Յովհաննիսեան ու Տոքթ. Գրիգոր Գրիգորեան։ Համադրողն էր լոսանճելըսահայութեան ծանօթ մտաւորական Պրն. Վաչէ Սեմերճեան։

Բացման խօսքը, Վաչէ Սեմերճեան ողջունելէ ետք Հ.Ե.Ը.ի Ուսանողական Յանձնախումբի նախաձեռնութիւնը, հարց տուաւ, թէ ինչո՞ւ կազմակերպուած է այս ձեռնարկը։ Անցեալի եղածները կամ մեր ըրածները կրկնել չէ, ըսաւ, այլ՝ պըրպտումներով, նոր հարցադրումներով, նոր տուեալներով ու նոր ակնկալութիւններով տարբեր ուղիներու փնտռտուք մըն է։ Աւելցնելէ ետք, թէ այս հարցը անսահմանօրէն տարածուն ու չըվերջացող նիւթ մըն է, ան իր խօսքը տուաւ երիտասարդ վիճողներուն, որպէսզի իւրաքանչիւրը պարզէ ի՛ր տեսակէտը։

Ներկայացուած երեք դասախօսներուն կարծիքը համադրելով, կարելի է ամփոփել երեք կէտերու մէջ։

Առաջին, Լիբանանի ու պարսկաստանի հայկական գաղութներու տկարացումով եւ յարաբերական պարպումով, պէտք է առաջնորդող նոր գաղութ մը ստեղծել։ Քանի այս տեղաշարժը կը կատարուի դէպի Միացեալ Նահանգներ, պէտք է աւելի եւս կազմակերպուի ամերիկահայ գաղութը, մանաւանդ՝ Լոս Անճելըսը, որպէսզի նոր ղեկավարներ պատրաստուին։ Իսկ քանի որ տարբեր երկիրներու հայութիւնը այլազան սովորութիւններ եւ ապրելակերպ ունի, զանազան խմբաւորութիւններ պէտք է ջանան համատեղել այս տարբերութիւնները։

Երկրորդ կարեւոր կէտը, որ չեշտուեցաւ, եկեղեցական ու քաղաքական միասնականութիւնն էր։ Ամերիկայի ամէն մէկ շրջան, պէտք է ունենայ մէկ առաջնորդարան ու մէկ թեմ։ Իսկ քաղաքական գետնի վրայ, կուսակցութիւնները ոչ թէ միաձուլել է ճառախօսներուն նպատակը, այլ տարբեր ուղեգիծով ու ծրագիրով, կուսակցութիւնները կրնան սերտօրէն գործակցիլ իրարու հետ։

Երրորդ կէտը, որ մատնանշուեցաւ երեք դասախօսներուն կողմէ, Հայաստանի օգնելու ու թիկունք կանգնելու կարեւորութիւնն էր։ Սփիւռքը ժամանակաւոր իրավիճակ մըն է իրենց համար, եւ իր գոյութիւնը կ'իմաստաւորուի Հայաստանի օգտակար ըլլալով։ Արցախի իրադարձութիւններէն ետք մանաւանդ, սփիւռքը աւելի մեծ դեր ունի կատարելիք։ Պէտք է երիտասարդութիւնը Հայաստան այցելէ ու զանազան մասնագիտութիւններով իր ներդրումը բերէ հայրենիքին։ Լոկ հայապահպանումը բաւարար չէ, շեշտեցին անոնք։ Մեր կապերը մայր հայրենիքի հետ այնքան ամուր պէտք է ըլլան, այնքան զօրաւոր կռնակ ըլլալու ենք Հայաստանին, որ Մոսկուայի կեդրոնական կառավարութիւնը անհրաժեշտ կարեւորութիւնը տայ Հայաստանին։ Սփիւռքի կարեւորութիւնը Հայաստանին այն աստիճան չեշտուեցաւ, որ Տոքթ. Գրիգորեան մինչեւ իսկ ըսաւ. «Այնպէս կապուիլ Հայաստանին, որ առանց սփիւռքի կարելի չըլլայ հայրենիքի մասին խօսիլ։»

Երեք տեսակէտներու ներկայացումէն ետք, Համադրող Վաչէ Սեմերճեան իր ալ կարծիքը տուաւ, եւ երեք վիճաբանողները, յաւելեալ կարծիքներու փոխանակումէն ետք, համաձայն գտնըւեցան ընդունելի մէկ տարազի շուրջ. յառաջիկայ տարիներուն ամերիկահայ երիտասարդութիւնը պէտք է ձգտի եկեղեցական ու քաղաքական միասնականութեան, մասնագիտութիւններով եւ այլ ներդրումներով զօրավիգ կանգնի Հայաստանի ժողովուրդին մանաւանդ։ Ներկայ եղող երիտասարդներէն շատ մը խօսք առնողներ ու տեսակէտ պարզողներ եղան, ու Վ. Սեմերճեան ստիպուեցաւ կարճ եւ ամփոփ հարցումներ ուղղելու հրաւիրել։

Վիճաբանութիւնները ու տեսակէտներու փոխանակութիւնը շարունակուեցան չափազանց հետաքրքրական մթնոլորտի մէջ մինչեւ երեկոյեան ժամը 7·30, որմէ ետք տեղի ունեցաւ պատշաճ հիւրասիրութիւն։

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԳՐԱՃԵԱՆ

Հ.Բ.Ը.Մ. – Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Կեդրոնական Յանձնաժողովի ընդլայնում

Ցկեանս Նախագահ Ալեք Մանուկեանը յայտարարած է, թէ Հ.Բ.Ը. Միութեան Կեդրոնական Վարչական Ժողովը իր 7 Ապրիլ 1989ի նիստին հաստատած է Միացեալ Նահանգներու Արեւմտեան Շրջանին համար անկախ Կեդրոնական Յանձնաժողով մը։ Կեդրոնական Վարչական Ժողովին որոշման նախորդած էր Ամերիկայի Կեդրոնական Յանձնաժողովին մեծամասնական յանձնարարութիւնը՝ 10 Փետրուար 1989ին կայացած միացեալ նիստի մը ընթացքին։ Արեւմտեան Շրջանի հայ բնակչութեան աճին հետ ընդարձակուած վարչական պատասխանատուութիւններն ու չարժումները, ինչպէս նաեւ Քալիֆորնիոյ մէջ Հ.Բ.Ը.Մ.ի աւելի հզօր ներկայութեան մը անհրաժեշտութիւնը յանգեցուցած էին այն եզրակացութեան՝ թէ Արեւմտեան Շրջանի հայ գաղութի կարիքներուն լաւագոյնս ծառայած պիտի ըլլար Ամերիկայի Արեւմտեան Շրջանի Կեդրոնական Յանձնաժողովի մը ստեղծումով։

Ամերիկայի Կեդրոնական Յանձնաժողովը ներկայիս բաժնուած կ'ըլլայ երկու անջատ մարմիններու.– Ամերիկայի Արեւմտեան Շրջանի Կեդրոնական Յանձնաժողով եւ Ամերիկայի Արեւելեան Շրջանի Կեդրոնական Յանձնաժողով։ Արեւելեան Շրջանի Կեդրոնական Յանձնաժողովը իր գործունէութիւնը պիտի շարունակէ ըստ առաջնոյն։ Ամերիկայի Կեդրոնական Յանձնաժողովի Արեւմտեան շրջանին մէջ բնակող անդամները 1989 Ապրիլ 1էն սկսեալ պիտի բաղկացնեն Արեւմտեան Կեդր. Յանձնաժողովի անդամակցութիւնը։ Երկու Շրջաններու գործադիր մարմինները միասնաբար պիտի համակարգեն համամերիկեան գործունէութիւնները՝ Համամերիկեան Կեդրոնական Յանձնաժողով անունով միացեալ մարմնի մը հսկողութեամբ։

Կեդրոնական Վարչական Ժողովին հետ համատեղ նիստի մը ընթացքին կատարուեցաւ ընտրութիւնը հետեւեալ դիւաններուն՝

Արեւելեան Ամերիկայի Կեդրոնական Յանձնաժողով.– Ատենապետ՝ Ռիչըրտ Թըրնամեան, փոխ-ատենապետներ՝ Ռիթա Պալեան ու Վիքի Յովհաննէսեան, ատենադպիր՝ Ջաւէն Տատըքեան, գանձապահ՝ Խաչատուր Ղազարեան։

Արեւմտեան Ամերիկայի Կեդրոնական Յանձնաժողով.– Ատենապետ՝ Յովիկ Մելիտոնեան, Ատենադպիր՝ Ծիրա Այվազեան, գանձապահ՝ Յակոբ Փիանտարեան։

Կեդրոնական Վարչական Ժողովը եւ Ամերիկայի Կեդրոնական Յանձնաժողովը Միացեալ Նահանգներու մէջ 1988ին ծախսած են 2,500,000 տոլար։ Այս գումարին մէջ ներառնուած են յատկացումներ՝ հայկական ամէնօրեայ ու շաբաթօրեայ վարժարաններու, հրատարակութիւններու, ընկերային ծառայութեանց, մշակութային ձեռնարկներու եւ երիտասարդական գործունէութեանց, ինչպէս՝ Ողիմպիական Խաղերը, Նուպար Ճամբարը, Նիւ Եորքի ամառնային դասընթացքներու ծրագիրը, ու Միշիկընի Համալսարանին հետ գործակցաբար հայերէնի խտացեալ դասաւանդութիւնները Երեւանի մէջ։

PROFESIONALES

MEDICOS

Dra. Azaduhi Libertad Telecemian de Anger
Médica - Psicoanalista
Miembro adherente de la Asociación Psicoanalística Internacional
Tratamiento de Familias, Parejas, Adolescentes y Adultos.
Bilinghurst 1663 P.B. D **TE. 826-9267 91-8332**

ESCRIBANO

GREGORIO HAIRABEDIAN
ESCRIBANO
Av. Roque S. Peña 570 **331-5761 34-1579**

Daniel Youssefian e Hijos S.A.
Distribuidor y Mayorista Textil
Blanco y Tejidos en general
Sarmiento 2357 Buenos Aires
TE. 48-9442/5298

Empiece bien su noche del sábado
Sintonice todos los sábados de 21,30 a 22 la audición radial "En confraternidad Argentino Armenia", trasmitida por LR3 Radio Belgrano, en el 950 de su dial. Voz y Cultura de un pueblo Milenario para una Argentina Joven.
Participe, auspiciando este programa y solicitando representante al 38-1257, **LATINARMEN PUBLICIDAD** *Depto. Radio.*

Koulaksizian Hnos. S.A.
FABRICACION DE TEJIDOS
LIMA 3560 - (1678) CASEROS
TE. 750-5883/3501/4632

Երուանդ Ազատեանի

«Գրական Գեղարուեստական Սեւեռումներ»

Գիրքին առիթով

Երեք օր, անընդմէջ կը կարդայի Ազատեանի այս գործը։ Երեք օր խոհախմելքի մէջ էի այս ընթերցումով, երբ գիրքին աւելի քան երեք հարիւր էջերէն հազար անգամ ինծի ժպտեցան մեծ մասամբ ծանօթ սիրելի դէմքեր եւ ինչո՞ւ չէ, նաեւ կարգ մը անծանօթներ, որոնց սիրելի դարձան գրիչովը Երուանդ Ազատեանին։

Ըսե՞մ, այսինքն գրե՞մ, որ վերջերս, ականջալուր եղայ չշուկներու, ուր կ'ըսէին սա տեսակ խօսքեր – Տօնած են, Ազատեանին Գրական, Հասարակական գործունէութեան երեսնամեակը – ի՞նչ ըրած է, որ տօնած են։

Նախ, Ազատեանի Ոճբելեանը նախաձեռնողը եղած է լուրջ հաստատութիւն մը՝ Ամերիկահայ Միջազգային Ֆոլէօը։

Ճետոյ, այս տօնակատարութիւնը չահուած գործ մըն է։ այսինքն, Երուանդ Ազատեանը, աւելի քան երեսուն տարի երեւցած է ու կը շարունակէ երեւիլ մեր գրական եւ հասարակական կեանքին բեմին վրայ։

Եղած է Պէյրութի «Զարթօնք» օրաթերթի խմբագրական կազմի անդամ, չուրջ իննը տարի խմբագրած է եւ գիպտոսի «Արեւ» օրաթերթը, մաս կազմած է «Պայքարի խմբագրութեան, հրատարակած է հարիւրաւոր յօդուածներ, տուած է բազմաթիւ դասախօսութիւններ գաղութ-գաղութ, եւ ինչ որ ըրած է, ըրած է լրջութեամբ։

Հեղինակած է երկու գիրք։ Առաջինը՝ «կեանք ու երազ Հայաստան»։

Ինչո՞ւ չուրախանանք։

Ահա իր գիրքը։ Ու թող գործը խօսի։ Ազատեանը ինչ ըրած է ըսողները միայն այս մէկ հատիկ գիրքը կարդալով պիտի ստանան իրենց հարցումին պատասխանը, ու պիտի ամչնան անպայման այդ հարցումին համար, եւ յետոյ պիտի հրճուին ի տես գրական այս համայնապատկերին, ի տես այն ճկունութեան եւ հարստութեան հայերէն լեզուի, զոր այնքան վարպետ կը գործածէ Ազատեան։

«Սեւեռումներ»ը քիչ է ըսել, որ հաճելի ընթերցումի պահեր կուտայ այս գիրքը։ Երեսուն տարիներու վաղեմութիւն ունեցող յօդուածէն մինչեւ վերջինը՝ 1987ին գրուածը, մեզ կը դիմէ մտածելու, մեզ կը դիմէ խորասուզուած մտքերով, կուտայ մեզի տեղեկութիւններ, հայ ու միջազգային գրականութեան շուրջ, թատրոնի ու նկարչութեան, ինչո՞ւ չէ նաեւ ակնարկութիւններով՝ երաժշտութեան մասին։

Սովորութիւն ունինք ըսելու, որ սփիւռքը գրական քննադատ չունի։ Արդեօք գրական քննադատը միայն այն մա՞րդն է, որ բացառապէս լոկ քննադատութեամբ կը զբաղի։ Կամ, սփիւռքի մէջ կարելի՞ է այդ մէկը։ Շատ չլսե՞ք պիտի չլլա՞յ, անկարելի սահմաններուն մէջ։

Քննադատ մը չէ՞ Վահէ Վահեանը։ Կարդացէք իր գրական վերլուծումները, ու պիտի հաստատէք գրական քննադատը բանաստեղծին մօտ։

Գրիգոր Շահինեանը քննադատ մը չէ՞։ Քանո՞ւկը նկատի ունիք։ Գէչկէօքիւրեան քանի՞ բանաստեղծութիւն գրած է։ Բայց ո՛վ կրնայ ըսել թէ ան բանաստեղծ չէ իր «Եկ իմ Սըրինգ»ով։

Շահնուրը քննադատ մը չէ՞։

Երուանդ Ազատեանը քննադատ է։ Ինչպէս Հայաստանի մէջ քննադատ է Նորայր Ադալեանը։

Եթէ Տոքթ. Փրոֆ. Թամրազեան Հրանդը, որ գրած է յառաջաբանը այս գիրքին, պաշտօնական գրաքննադատ է, ուրեմն Նորայր Ադալեանը քննադատ չէ՞, Երուանդ Ազատեանը քննադատ չէ՞։

Վերջերս կարդացի Ադալեանի «Ճամբաներ եւ Ճամբորդներ» գիրքը եւ եկայ այն եզրակացութեան, որ Ադալեանը խորանալ գիտցող լուրջ քննադատ է։

Ահա կարդացի Երուանդ Ազատեանի այս գիրքը, եւ եկայ այն եզրակացութեան, որ ան, լուրջ ու խորանալ գիտցող քննադատ է։

Ազատեանին այս գիրքը, եթէ նկատի ունենանք վերնագիրները իր յօդուածներուն, մեզի կը ներկայացնէ գործերը 26 հոգիի։ Բայց կարդալով այս գիրքը հաղորդակից կ'ըլլանք գործերուն հայ եւ օտար մէկ քանի համաստեղութիւններու։

«Դար Մը Վարուժանով» կը բացուի գիրքը։

«Վարուժան, վճռական բեկումով մը անմահացաւ իր ժամանակի ներքնահայեաց եւ անձնակեդրոն բանաստեղծութեան հոսանքէն՝ բարձրագոռ ողբալու իր ցեղին տառապանքը, ու վսեմ պաշտամունքով կեանքի բերելու անոր անցեալը։»

Ազատեանը, մէկբերումներով կը հաստատէ իր միտքը։

Երբ կը կարդաք Թէքէեանի մասին այս գիրքին հեղինակին գրածները, կը խորհիք Թէ, ան ծունկի եկած կ'աղօթէ, բանաստեղծին համար։ Եւ ինչո՞ւ ոչ։ Ամէն հայ, որ գրականութեան հանդէպ ունի սէր, պիտի պաշտէ Թէքէեանը, որուն առիթ խոնարհած են Շահնուրի պէս մեծութիւններ, զոր դիմերգած է Օշականի պէս դժուարահաճ հարթող մը։

Ու տակաւին.– «Թէքէեան մեր ազգային բանաստեղծն է։ բայց իր տաղանդին տարածքով կը դառնայ նաեւ մարդկութեան բանաստեղծը»։

Ապա կու գայ Օշականը, որուն ողջոյնեան, սփիւռքեւ հայրենիք, պէտք եղած պատիւը չընծայեցին այս մեծ, անկրկնելի նուիրեալին։

Օշականը որ մէկ կոմղի կը պատկանէր։ Եթէ կը պատկանէր կողմի մը, այդ ալ հայ գրականութիւնն էր, որուն արթուն պահակը մըն էր ան, երբեմն ալ գիչերով ընձիւղած ծառ մը այդ կարծելով քարկոծեց։ մարդ էր, քնաս էր այդ վայրկեանին գուցէ։ եւ տրիա պատճառ մը չէր որ անսպանելին, սպաննելու ելլէինք։

Բայց ահա ուրիչ է երկարակեաց եւ իր 86–ին մէջ արկածով մահացած ու բոլորիս համար գրական «քիչ» բերքով ներկայացող Միքայէլ Կիւրճեանը։

Երուանդ Ազատեանի գրիչին տակ յետ մահու կը կենդանանայ այս Կիւրճեանը, ու կը դառնայ ընթերցողին սիրելին, հակառակ իր մարդկային թերութիւններուն։ Ոչ մէկ ընթերցող Մամբրէ Սրբազանին գիրքը պիտի բռնէր այս հեղինակին հանդէպ, կարոտալէ եռք Ազատեանին գրածները։

Ու հիմա, Սուրէն Պարթեւեանը չկանչե՞նք, որ պարսաւագիր մը գրէ հայուն այս վերաբերմունքին մասին, գրողի մը նկատմամբ, որ չնչող, քալող գրականութիւն եղած է իր ամբողջ կեանքին ընթացքին։

Կարդալով Շահնուրին մասին Ազատեանին գրածը, ոմանք ըսին գուցէ.– այս տղան Շահնուրապաշտ է։

Նոյնը կարելի է ըսել կարդալով Թէքէեանին մասին իր գրածը, Սարոյեանին մասին իր գրածը, առ սարսակ իր գրածները մեծ սիրով կը գրէ Ազատեան։ Իր սէրը ի տղայ տիոց եղած է գրականութիւնը, ու կարդալով քննադատին գրածները, մենք կը տարուինք մըտածել պահ մը, որ ան միայն գովեստի՞ վերլուծումներով զբաղած է։

Երբ կ'ամբողջացնէք ընթերցումը, կը հաստատէք, որ ան խօսած է նաեւ թերութիւններու մասին։

Երուանդ Ազատեանը մեր սփիւռքահայ կեանքին մէջ նոր օրերու առաւել զարգացած քննադատ Ազատեանն է, որ չի վարանիր սեւին՝ սեւ, եւ սպիտակին՝ սպիտակ ըսելու։

Բայց իր դիմաւոր նպատակը Արուեստները ընդհանրապէս, եւ գրականութիւնը՝ մասնաւորապէս, սիրել տալն է։

Ճետոյ, յաջորդականութեամբ, քննադատին պրիսմակէն կ'անցնին Անդրանիկ Անդրէասեանը ու Սարոյեանը, Զարեհ Մելքոնեանն ու «Նոր Գիր»ի տղաքը, Սիլվա Կապուտիկեանն ու Նուպար Ակիչեանը, Վահագն Դաւիթեանն ու Մկրտիչ Համճեանը, Զոհրապ Գիրէջեանն ու Վեհանոյշ Թէքէեանը, Մատլէն Քէչիչեանն ու Գրիգոր Ֆըլճեանը, Աչոտ Զօրեանն ու Սարուխանը, ու վերջապէս կարսիա Լորքան ու Վահէ Պէրպէրեանը։

Կը յուզուիք ու ջերմութեամբ կ'ընկալէք նկարիչ Աչոտ Զօրեանի մասին գրուածները, չատերու համար նորութիւն։

Վեհանոյշին մասին եղած հաստատումները կ'ուրախացնեն ձեզ։

Սարուխանը նոր լոյսի մը տակ կը ներկայանայ։

Ֆըլճեանին մասին կարդալով կ'իմանանք, որ լայն Ազատեանին ընկալումներուն չրջագիծը, որ քիչ երեւոյթներ կը փախչին իր աչքէն, սփիւռքի մէջ։

Անդրէասեանով նուիրեալ արձակագիրը կը հաստատենք։

Մելքոնեանը, նորարարը կը յատկանչէ, որքան ալ ոմանք միայն Չահրատին անունը նկատի ունենան ըսփիւռքահայ բանաստեղծութեան մէջ։

Գովելի ուրիչ երեսակ մըն ալ կը հաստատենք այս գիրքով.– Անձնական վերաբերմունքէ վեր է այս գիրքը։ Այս գիրքը նկատի ունի գրականութիւնն ու արուեստը։ Ու այս երեւոյթը, փոքր արժանիք մը չէ Ազատեանին համար։

Էջերու թիւը քիչ ըլլայ կամ չատ, Ազատեանին բոլոր գրածները ամբողջական պատկերը կու տան ենթակային։

Այդպէս են նաեւ Ակիչեան Նուպարին մասին գրուածները, երբ երիտասարդ հեղինակ մը իր արժանի տեղը կը գրաւէ։

Ֆետերիքօ Կարսիա Լորքայով լայն լուսամուտ մը կը բացուի միջազգային գրականութեան վրայ. իսկ Պէրպէրեանով նոր յոյսեր կը ծնին սփիւռքահայ պըլպլացող թատրոնին եւ թատրերգութեան համար։

Միով բանիւ, Երուանդ Ազատեանի «Գրական Գեղարեւստական Սեւեռումները» ուսանելի, չնորհաւորելի գիրք մըն է, որ կը հաստատէ սփիւռքահայ քննադատի մը գոյութիւնը, որմէ նոր գործեր կ'ակնկալենք։

ԹՈՐՈՍ ԹՈՐԱՆԵԱՆ

Հալէպ, 7 Փետր. 1989

Ցապաւումներով

Merceril S.A.
Larrea 237. Capital
T.E.: 48-9343

TERKA
S.A.C.I.F.I. y A.
Fábrica de tejidos
Fábrica:
Av. Dr. Arturo Illia 2740 - (1754) San Justo Bs. As.
TE. 651-1651/0634
Administración y ventas:
Moreno 1235 (1091) Cap. TE. 37-3829/6102

Նամակ մեծ հօրմէս

Գրեց՝ ՅԱՍՄԻԿ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ
Թարգմանեց՝ ՆՈՐԱՅՐ ԳԱՐԱՏԱՆԵԱՆ

Հոգեակս

Մինչեւ որ կարենաս կարդալ այս նամակը տարիներ պիտի անցնին, քեզ կը մըտածեմ... չեմ գիտեր թէ ո՞ր պիտի գտնուիս:

Երբ մեզ յիշես լալու պէտք չ'ունիս, մեզի համար. ճամբանիս շատ կ'երկարի եւ մեր կարօտը օր ըստ օրէ անելի անտանելի կը դառնայ: Բայց մեր հաւատքը կը պահէ մեզ:

Գիտենք... անվերադարձ գողգոթա մըն է կեանքը՝ հեռու մեր օճախէն:

Մեր ետին ձգած բոյրը վարդերուն, ու ջերմութիւնը մեծ մօրդ աւերնագործած վերմակին:

Որեւէ սեփականութիւն չունինք, այժմ, եթէ ո՛չ մեր հաւատքը, այս երկնքին տակ, երկիւ տակաւին թափանցիկ, ծածկուած կոյր մոլեռանդութեան թանձր մը-չուշով, այսօր:

Մեր արցունքով եւ արիւնով խոնաւցած այս հողին վրայ, ուր ապրեցանք երբեմն սարսափի մէջ, երբեմն ալ ուրախ, քեզ կ'երեւակայեմ ճիւղատուած իմ փոքրիկ:

Գիտնալով որ պիտի չի ճանչնամ քեզ, կը խնդրեմ քեզմէ որ չի մոռնաս արմատներդ:

Թիչէ որ շատ են մեռնելու ձեւերը· մէկը անոնցմէ՝ անտարբերութեան մէջ իյնալն է· նկատի առ թէ մեր Ազգը պնդագլուխ է կոճղի մը պէս որ կը փորձեն ծայրերէն կտրել, վայրագ ու խորամանկ է թշնամին· մեր կեանքը անոր համար որեւէ արժէք չ'ունի:

Բայց, որքան տխուր է պարտականութիւնը դահիճին· որքան կոյր է ան իր մոլեռանդութեան մէջ անբաւարար ... Քի գիտեր ըրածը:

Սակայն մենք գիտենք· որովհետեւ ստեղծուած ենք հաւատքի բանականութեան մէջ· որքան խորը մեր սըրտին, նոյնքան մեր մտքին մէջ:

Կը կարծեն թէ պիտի անհետանանք եթէ մեզ ջարդեն· որքան սխալած են ծնողդ քեզի պիտի պատմէ դէպքերը ... իրենց պիտի հաւատան ու երբ իմանաս ինչպէ՞ս ու ինչո՞ւն ... պիտի հասկնաս թէ արիւնդ ... էութիւն է:

Կը սարսափիմ· կը վախնամ ... անողոք է եաթաղանը բայց աւելի սարսափազդու է մոռացութիւնը· երբ մեզ յիշես, գուցէ մոմ կը վառես մեր յիշատակին, նայիր այդ մոմին, որուն պէս մենք ալ կը հալէինք ... դանդաղօրէն:

Արցունքնիս ցամքած է... սակայն դուն կրնաս լալ քեզ պատսպարող երկնքին տակ բայց եւ այնպէս ուռնայն չըլլան լաց ու կոծդ· բան մը կրնաս ընել մեզի համար, պայքարիլ· քալ եղիր եւ լաւ քաղաքացի, ինչպէս որ մենք եղանք:

Սակայն մի մոռնար վառ պահել հայկականութեան ջահը նոյնիսկ երկար տարիներ յետոյ ... որպէսզի ոչ ոք մոռնայ ... եւ ոեւէ Ազգի հետ չի կրկնուի ... «Մարդը մարդուն գայլ» ըլլալու ողբերգութիւնը հանդարտօրէն առ այն տեղը, ուր խիղճդ կ'ուզէ քեզ· հոնկէ սկսիր պայքարդ· Գրիչովդ ... զաղափարներովդ:

Աչխարհ թող գիտնայ, որ կորնչացուցինք եղեմը ի մէջ այլոց այն բոլորին, որ մեզի կը պատկանէին: Որովհետեւ «Ալլահ»ի փոխարէն Աստուծոյ հաւատալու ... մեղքը գործած էինք:

Կը համբուրեմ աչքերդ ... ու մազերդ, որ չեմ գիտեր ինչ գոյն պիտի ունենան, ու սիրալիօրէն ձեռքս կը դնեմ սրտիդ վրայ:

Ցիշե Մեզ

Baile en "Puerto Pirata"
24 de Mayo
Libertad 1161 - Buenos Aires
Organiza:
Juventud Armenia de Vicente López

ԱՆՑՅԵԱԼԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

Մի վկայութիւն Զօրաւար Անդրանիկի մասին

«Կովկասի Արձագանգներ» թերթը, որը լոյս է տեսել Արմաւիրում, իր 1917 թուականի Հոկտեմբերի 17ի համարում տպագրել է Զօրաւար Անդրանիկին նուիրուած նիւթ (հեղինակ՝ Ն. Ռոսջեւանով): Ստորեւ տըրտւում է այդ նիւթը՝ մասնակի կրճատումներով:

Արմաւիր է եկել մի հազուադէպ հիւր՝ Անդրանիկը, հայերի մէջ բացառիկ ժողովըրդականութիւն վայելող հերոսը: Զկայ մի գիւղ, բաղաք, չկայ հայերի մի այնպիսի լճեալ գաղութ, աշխարհի որ ծայրում էլ որ լինի, վերջապես չկան այնպիսի տղամարդիկ, կանայք, ծերունիներ եւ երեխաներ, որոնք չիմանան Անդրանիկի անունը ու չխոնարհուեն նըրա վեհ անուան առջեւ: Նրա անուան շուրջ գեղեցիկ շատ առասպելներ են հիւսուել, նրա անունը գովերգւում է բազմաթիւ երգերում, որոնք արդէն ժողովրդական են դարձել, թէ՛ ազգային տեսակում եւ թէ միլիոնատէրերի պալատներում: Անդրանիկը հայ Կարիպալտին է: Ինչպես որ Կարիպալտին իր ամբողջ կեանքը նուիրաբերեց Աւստրիայի լծից իր հայրենիքի՝ Իտալիայի փրկութեանը, այնպէս էլ Անդրանիկը պատանեկան տարիներից պայքարում է յանուն իր բազմաչարչար հայ ժողովրդի, Թուրքիայի բռնապետութիւնից նրա փրկութեան: Անդրանիկը ազնիւ ասպետ է: Անդրանիկը հայ ժողովրդի մարմնաւորումն է, այն ժողովրդի փառքն ու պատիւը, որն այդպիսի հերոսներ է ծնում: Հազար անգամ անիրաւացի՛ է Փրոֆ. Քերովբէ Պատկանեանը, գրելով, որ «24 դար շարունակ հայերը իրենց հայրենի երկրի վատ տէրեր են եղել, բայց ուրիշ ժողովրդի լաւ ծառաներ»: Քանի դեռ հայերն ապրում են տանելի պայմաններում, նրանք անչափ օգտակար, խաղաղ եւ արգասաւոր տարր են, բայց անարդարութեան, բարբարոսութեան ու բիրտ ուժի հանդէպ հայը նոյնպես կարող է ցոյց տալ իր սարսափազդու ճանկերը: Նման օրինակները շատ են· հոմէական զօրավար Կրասոսը ու Տիգրան Մեծը, պարսիկները եւ Մեծն Վարդանը, վերջապես, հայ-բաթարական ամիջաչարը կռիւները:

Ժողովուրդը առանց որեւէ ծանուցման, Կիրակի՝ Հոկտեմբեր 15ի առաւօտեանից, սկսեց հաւաքուել հայկական դպրոցի, ինչպես նաեւ եկեղեցու գաւթում, եւ սպասել Անդրանիկի գալուն: Ժամը 12ի մօտերը նա եկաւ, որին հազարաւոր մարդկանց զանգուածը դիմաւորեց «Կեցցէ՛ Անդրանիկը» հիացական բացագանչութիւններով: Հայկական դպրոցի դահլիճում նիստ գումարուեց, ողջոյնի ճառեր արտասանեցին բաղաքացի Թումեանցը եւ բահանայ Երքաւեցեանը, որոնց ի պատասխան Անդրանիկը հետեւեալն ասաց·

«Հայ ժողովուրդը, ընդհատ լինելով երկար դարերի ընթացքում, պահպանել է իր ազգային կերպարը միայն իր եկեղեցու, լեզուի ու մըշակոյթի շնորհիւ: Երբ հայոց ողբերգութիւնների ժամանակ ամբողջ աշխարհը ցնցուեց, մենք՝ հայերս, դժբախտաբար, չարեցինք այն ամէն, ինչ պարտաւոր էինք անել, հարկ եղած կարեկցանքը յայտնեցինք, որ իրաւունք ունէինք մեզանից ակնկալելու մեր արիւնաշաղախ եղբայրների ու բոյրերը: Ինչպես որ մարդու ամբողջ օրկանիզմն է ցաւ զգում իր մարմնի որեւէ մասը վնասուելու դէպքում, այնպէս էլ բոլոր հայերը որպես մի ամբողջական օրկանիզմ, պէտք է սահմռկէին եւ զգային այն անտանելի ցաւը, որ պատճառուեց բրմահայերին:

Ցաւօք, ես, ասում է Անդրանիկը, այն բանը չեմ տեսել... Զէնքի դէմ կարելի է զէնք հանել, կարելի է ռազմի դաշտում պատուով մեռնել յանուն հայրենիքի, ինչպես որ արեցին մեր քաջարի ընկերները՝ Քեռին եւ միւսները, բայց, ընական, տարերայնն աղէտի դէմ զէնքն ու քաջութիւնը անզօր են: Ներկայումս մեր գլխին մի այնպիսի դժբախտութիւն է եկել, ինչպիսի սովն է: Ի՞նչ կարող ենք անել դրա դէմ: Հայերի դժբախտութիւնների ամբողջ ժամանակամիջոցում մերոնց բոլոր նուիրատուութիւնների գումարը 1,400 հազար ռուպլուց չի անցել: Համաձայնեցէք, որ այդ գումարը փիչ է նոյնիսկ այն ողորմութիւնից, որ իրաւունք ուներ ստանալ արիւնաշաղախ ու տառապած ազգը իր առողջ եղբայրներից... Ռազմի դաշտում եւ ռազմաճակատում, մենք՝ հայերս, ռուսական զօրքի կողմից այնպիսի վերաբերմունքի արժանացանք, որը երբեք չի մոռացուի:

Բազաֆների հետ մենք այնքան սերտորէն մերձեցանք, որ հարազատ եղբայրներ ենք համարում: Մենք հասկանում ու գնահատում ենք միմեանց: Ռուսները տեսան, որ մենք միշտ առաջինն էինք մարտի գնում, եւ երբեք չէինք նահանջում: Ես ամբողջ սրտով բացագանչում եմ·

– Կեցցէ՛ ռուսական զօրքը, կեցցէ՛ ռուսական բազաֆութիւնը եւ կեցցե՛ն ռուպացի բազաֆները:»

Ամբողջ հասարակութիւնը նրան արձագանգեց երկարատեւ կեցցէ բացագանչութիւններով ու ծափերի որոտով, իսկ զոհուածների յիշատակը յարգուեց յոտնկայս:

Նիստից յետոյ բազմահազարանոց հասարակութիւնը Անդրանիկին ճանապարհեց մինչեւ նրա բնակարանը եւ Ալեքսանդրեան ուսումնարանի մօտ հանդիպելով բազաֆներին՝ բացագանչեց·– Կեցցե՛ն բազաֆները, ուռա՛ բազաֆներին:

Հերոսին ճանապարհելով մինչեւ տուն, հասարակութիւնը երկար ժամանակ չէր ցրւում... Անդրանիկը մօտեցաւ պատուհանին ու խոնարհուեց հասարակութեան առջեւ, որից յետոյ նրանք ցրուեցին:

Ն. ՌՈՍՋԵՒԱՆՈՎ
(Արմէնփրէս)

DEPORTES

Lamentable: Armenio perdió

Talleres 1 - Armenio 0

Talleres, de Córdoba le ganó a un luchador Armenio, aunque tuvo que trabajar mucho para lograr el único punto que le dio la ventaja sobre nuestro equipo, y que le permitirá integrar el lote de los que pretenden jugar la Liguilla.

Armenio tuvo un primer tiempo de gran ritmo en las acciones, y fue así que le cortó espacios y tiempos a Talleres para dominar la pelota. Y estuvo muy cerca -Armenio- de conseguir su objetivo que era el empate. Sin embargo, Horacio Ruiz Díaz, del equipo local habría de quitarles esa ilusión cuando, a los 37 minutos del segundo tiempo, venció la valla de Sarmiento con un gol impecable.

Hubo muchas posibilidades de gol para los nuestros, y también para los rivales, pero sólo uno se pudo concretar. Cuando Maciel se retiró lesionado, se pensó que Frutos -su reemplazante- podría hacer algón juego positivo para Oudoukian, pero lamentablemente no fue así.

La incómoda situación de Armenio en la tabla del descenso se ha vuelto trágica. Y su sufrimiento se prolonga.

Donaciones

A la memoria del Dr. Luis Gegalian hemos recibido, con destino a SARDARABAD, las siguientes donaciones:

Suren Youssefian y Flia.	**A 5000**
Flia. Lanari	**A 500**

EL PROFESIONAL LOS RECETA
BARTAMIAN LOS DISEÑA
SU HIJO LOS PREFIERE
LINEA PIE/RECTOR
DE ORTOPEDIA
BARTAMIAN

CALZADO CORRECTIVO
A PRUEBA
DE CHICOS
CALIDAD Y
DISEÑO

Calzado Correctivo

Calzado Deportivo

PLANTILLAS CORRECTORAS

Ortopedia Bartamian también las pone a sus pies

ARTICULOS DE ORTOPEDIA EN GENERAL

Descuentos desde el 30% a Obras Sociales.
Consulte con su Obra Social sobre otros beneficios.

ORTOPEDIA OB
Bartamian
Av. Belgrano 1699 TE. 45-5213 Bs. As.
Av. 7 Nº 1134 TE. 3-4935 La Plata

Moda joven: Rappers

Hablar de moda joven, hablar de jeans, es hablar Rappers, una marca que muy pronto ocupó un buen lugar en el mercado.

Salir a competir con tantas marcas importantes no es nada fácil... Para que nos diga cuáles son las claves de su éxito, entrevistamos a su creador **Augusto E. Schmoisman.**

Un empresario jóven (22 años) muy dinámico, que conoce a fondo su trabajo.

Augusto aportó al país y ganó. Con sus 22 años conoce mejor que ninguno su profesión. Comenzó a trabajar cuando sólo tenía 9 años, ayudando y aprendiendo; actualmente es estudiante de Ciencias Económicas, hombre responsable y seguro de cada uno de sus movimientos.

Al recordar sus comienzos sonríe con sonrisa contagiosa: "Sólo tenía un local pequeño..." siempre con visión y arriesgándose con inteligencia. Confiando en nuevas posibilidades, hoy nos muestra con orgullo cómo con aquel pequeño negocio pudo llegar a todos los centros comerciales del país, ya sea con locales propios o por medio de sus clientes mayoristas.

"Nuestro éxito se debe al cumplimiento de los objetivos que nos trazamos: brindar precio, calidad y moda. Adelantarnos continuamente en la preparación de prendas. Marcando la moda.

Apostamos al país, a nuestra gente, creímos en ellos... pusimos capital y trabajo... hay un largo camino a recorrer todavía, y aún estamos en pañales..."

COCINA

Lomo al estragón

INGREDIENTES:

1 kilo de lomo o peceto, 50 grs. de manteca, 1/2 taza de aceite, 50 cc. de cognac, 50 cc. de vino blanco, un diente de ajo, una cucharada de estragón, una cucharada de mostaza, 200 grs. de crema de leche.

PREPARACION:

Quitar los nervios y el exceso de grasa de la carne; salpimentar y dorar en mitad aceite y mitad manteca. Rociar con 50 cc. de cognac y encender. Cuando las llamas se apaguen, echar 50 cc. de vino blanco y raspar el fondo de la cacerola para formar una salsita oscura. Tapar y dejar cocinar a fuego suave.

Agregar un diente de ajo machacado, una cucharada sopera de mostaza, una cucharada de estragón seco pulverizado, y cocinar hasta que la carne esté tierna.

Sacar la carne y ligar la salsa con 20 grs. de crema de leche.

Servir la carne en tajadas, regada con la salsa y acompañada con papas "noissette".

Sona de Guezikaraian

El Padre Bozoian en Arzruní

El jueves 4 del corriente, a las 17,30, se llevó a cabo en el Salón Eduardo Boyadjian del Colegio Arzruní la reunión organizada por la filial Flores de H.O.M..

Ante una notable concurrencia de señoras, el Padre Bozoian se refirió al tema "La mujer armenia actual" y, tras una conferencia muy ilustrativa, distribuyó cuestionarios entre las presentes a fin de que los estudien en sus talleres y saquen sus conclusiones.

El acto se completó con la presentación artística de Nvart Topalian quien tuvo a su cargo interpretaciones de canto y recitado, y, luego, cantó dos canciones la Sra. Vartanush Sahaguian.

La Presidenta de la filial H.O.M. Sra. Knarik Gharibian agradeció cálidamente la presencia y valiosa cooperación del Padre Bozoian. La reunión terminó con un lunch servido en el mismo lugar.

Dr. Arturo Balassanian
Escribano
Registro Notarial 1094
Florida 716 2° Piso - Of. "K"
T.E.: 322-2768

U.G.A.B. U.G.A.B.
12ª OLIMPIADA MUNDIAL
LIGA DE JOVENES
Buenos Aires - Agosto 15 al 20
El evento deportivo más importante del año
Basquet Masc. y Fem. - Volley Masc. y Fem. - Ping Pong - Fútbol
EE. UU. - Canadá - Francia - Inglaterra - Austria - Suiza - Holanda - Chipre
Líbano - Egipto - Siria - Grecia - Australia - Brasil - Uruguay - Argentina

Periódico Armenio
"SARDARABAD"
de la
ASOCIACION CULTURAL
TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4779
1414 - CAPITAL FEDERAL
T.E.: 771-2520
Horario de atención: *Lun a Vier de 10.00 a 19.00 hs*

Registro Nac. de la Propiedad Intelectual
Nº 78.836
Director
MIHRAN SARAFIAN

Corresponsalía, receptoría de avisos y suscripciones en
BRASIL
Sr. Hrair Chahinian
Av. Coxingui 191 Ap. 84
Cep. 00579 - San Pablo
T.E.: 813-6731

URUGUAY
Dr. Pedro Tanielian
Benito Blanco 675 Ap. 201
T.E.: 70-3114 Montevideo